

Projekt

z dnia 17 marca 2026 r.

Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY CHYBIE

z dnia 24 marca 2026 r.

w sprawie wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o zmianę granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego

Na podstawie art. 4b ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (t. j. Dz. U. z 2014 r. poz. 310), po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami Gminy Chybie,

Rada Gminy Chybie
uchwała, co następuje:

§ 1. Postanawia się wystąpić do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, z wnioskiem o zmianę granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego w skład, którego wchodzi działki o numerach ewidencyjnych: 74/1, 191, 192, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 396/1, 396/2, 396/3, 396/4, 396/5, 396/6, 396/7, 396/8, 396/9, 396/10, 396/11, 396/12, 396/13, 396/14, 396/15, 396/16, 396/17, 396/18, 396/19, 396/20, 396/21, 396/23, 396/24, 396/25, 396/26, 396/27, 396/28, 396/29, 396/30, 396/31, 396/32, 396/33, 396/34, 396/35, 396/36, 396/37, 396/38, 396/39, 396/40, 396/41, 396/42, 396/43, 396/44, 396/45, 396/46, 396/47, 396/48, 396/49, 396/50, 396/51, 396/52, 396/53, 396/54, 396/55, 396/56, 396/57, 396/58, 396/59, 396/60, 396/61, 396/62, 396/63, 396/64, 396/65, 396/66, 396/67, 396/68, 396/69, 396/70, 396/71, 396/72, 396/73, 396/74, 396/75, 396/76, 396/77, 396/78, 396/79, 396/80, 396/81, 396/82, 396/83, 396/84, 396/85, 396/86, 396/87, 396/88, 396/89, 396/90, 396/91, 396/92, 396/93, 396/94, 396/95, 396/96, 396/97, 396/98, 396/99, 396/100, 396/101, 396/102, 396/103, 396/104, 396/105, 396/106, 396/107, 396/108, 396/109, 396/110, 396/111, 396/112, 396/113, 396/114, 396/115, 396/116, 396/117, 396/118, 396/119, 396/120, 396/121, 396/122, 396/123, 396/124, 396/125, 396/126, 396/127, 396/128, 396/129, 396/130, 396/131, 396/132, 396/133, 396/134, 396/135, 396/136, 396/137, 396/138, 396/139, 396/140, 396/141, 396/142, 396/143, 396/144, 396/145, 396/146, 396/147, 396/148, 396/149, 396/150, 396/151, 396/152, 396/153, 396/154, 396/155, 396/156, 396/157, 396/158, 396/159, 396/160, 396/161, 396/162, 396/163, 396/164, 396/165, 396/166, 396/167, 396/168, 396/169, 396/170, 396/171, 396/172, 396/173, 396/174, 396/175, 396/176, 396/177, 396/178, 396/179, 396/180, 396/181, 396/182, 396/183, 396/184, 396/185, 396/186, 396/187, 396/188, 396/189, 396/190, 398, 399, 400, 403, 404, 405, 417, 418/1, 418/2, 419, 420, 421/1, 421/2, 422, 424, 425, 426, 428/1, 428/2, 428/3, 428/4, 431, 432, 433, 434/1, 434/2, 434/3, 434/4, 434/5, 434/6, 434/7, 434/8, 434/9, 434/10, 434/11, 434/12, 434/13, 434/14, 434/15, 434/16, 434/17, 434/18, 434/19, 434/20, 434/21, 434/22, 1012/4, 5173/302, 5174/302, 5175/276, 5176/276, 5177/276, 5178/22, 5179/22 (Obręb ewidencyjny: Goczałkowice).

§ 2. Treść wniosku, o którym mowa w § 1. stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chybie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały nr .....

Rady Gminy Chybie

z dnia 24 marca 2026 r.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

za pośrednictwem

Wojewody Śląskiego

WNIOSEK

o zmianę granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego w skład, którego wchodzi działki o numerach ewidencyjnych: 74/1, 191, 192, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 396/1, 396/2, 396/3, 396/4, 396/5, 396/6, 396/7, 396/8, 396/9, 396/10, 396/11, 396/12, 396/13, 396/14, 396/15, 396/16, 396/17, 396/18, 396/19, 396/20, 396/21, 396/23, 396/24, 396/25, 396/26, 396/27, 396/28, 396/29, 396/30, 396/31, 396/32, 396/33, 396/34, 396/35, 396/36, 396/37, 396/38, 396/39, 396/40, 396/41, 396/42, 396/43, 396/44, 396/45, 396/46, 396/47, 396/48, 396/49, 396/50, 396/51, 396/52, 396/53, 396/54, 396/55, 396/56, 396/57, 396/58, 396/59, 396/60, 396/61, 396/62, 396/63, 396/64, 396/65, 396/66, 396/67, 396/68, 396/69, 396/70, 396/71, 396/72, 396/73, 396/74, 396/75, 396/76, 396/77, 396/78, 396/79, 396/80, 396/81, 396/82, 396/83, 396/84, 396/85, 396/86, 396/87, 396/88, 396/89, 396/90, 396/91, 396/92, 396/93, 396/94, 396/95, 396/96, 396/97, 396/98, 396/99, 396/100, 396/101, 396/102, 396/103, 396/104, 396/105, 396/106, 396/107, 396/108, 396/109, 396/110, 396/111, 396/112, 396/113, 396/114, 396/115, 396/116, 396/117, 396/118, 396/119, 396/120, 396/121, 396/122, 396/123, 396/124, 396/125, 396/126, 396/127, 396/128, 396/129, 396/130, 396/131, 396/132, 396/133, 396/134, 396/135, 396/136, 396/137, 396/138, 396/139, 396/140, 396/141, 396/142, 396/143, 396/144, 396/145, 396/146, 396/147, 396/148, 396/149, 396/150, 396/151, 396/152, 396/153, 396/154, 396/155, 396/156, 396/157, 396/158, 396/159, 396/160, 396/161, 396/162, 396/163, 396/164, 396/165, 396/166, 396/167, 396/168, 396/169, 396/170, 396/171, 396/172, 396/173, 396/174, 396/175, 396/176, 396/177, 396/178, 396/179, 396/180, 396/181, 396/182, 396/183, 396/184, 396/185, 396/186, 396/187, 396/188, 396/189, 396/190, 398, 399, 400, 403, 404, 405, 417, 418/1, 418/2, 419, 420, 421/1, 421/2, 422, 424, 425, 426, 428/1, 428/2, 428/3, 428/4, 431, 432, 433, 434/1, 434/2, 434/3, 434/4, 434/5, 434/6, 434/7, 434/8, 434/9, 434/10, 434/11, 434/12, 434/13, 434/14, 434/15, 434/16, 434/17, 434/18, 434/19, 434/20, 434/21, 434/22, 1012/4, 5173/302, 5174/302, 5175/276, 5176/276, 5177/276, 5178/22, 5179/22 (Obręb ewidencyjny: Goczałkowice)

Na podstawie art. 4 ust. 2 oraz art. 4b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) – (zwanej dalej: u.s.g.) oraz § 1 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. z 2014 r. poz. 310), po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami Gminy Chybie oraz wystąpieniu o wydanie opinii przez zainteresowane organy stanowiące, Rada Gminy Chybie wnosi o dokonanie zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego w skład, którego wchodzi działki o numerach ewidencyjnych: 74/1, 191, 192, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 396/1, 396/2, 396/3, 396/4, 396/5, 396/6, 396/7, 396/8, 396/9, 396/10, 396/11, 396/12, 396/13, 396/14, 396/15, 396/16, 396/17, 396/18, 396/19, 396/20, 396/21, 396/23,

396/24, 396/25, 396/26, 396/27, 396/28, 396/29, 396/30, 396/31, 396/32, 396/33, 396/34, 396/35, 396/36, 396/37, 396/38, 396/39, 396/40, 396/41, 396/42, 396/43, 396/44, 396/45, 396/46, 396/47, 396/48, 396/49, 396/50, 396/51, 396/52, 396/53, 396/54, 396/55, 396/56, 396/57, 396/58, 396/59, 396/60, 396/61, 396/62, 396/63, 396/64, 396/65, 396/66, 396/67, 396/68, 396/69, 396/70, 396/71, 396/72, 396/73, 396/74, 396/75, 396/76, 396/77, 396/78, 396/79, 396/80, 396/81, 396/82, 396/83, 396/84, 396/85, 396/86, 396/87, 396/88, 396/89, 396/90, 396/91, 396/92, 396/93, 396/94, 396/95, 396/96, 396/97, 396/98, 396/99, 396/100, 396/101, 396/102, 396/103, 396/104, 396/105, 396/106, 396/107, 396/108, 396/109, 396/110, 396/111, 396/112, 396/113, 396/114, 396/115, 396/116, 396/117, 396/118, 396/119, 396/120, 396/121, 396/122, 396/123, 396/124, 396/125, 396/126, 396/127, 396/128, 396/129, 396/130, 396/131, 396/132, 396/133, 396/134, 396/135, 396/136, 396/137, 396/138, 396/139, 396/140, 396/141, 396/142, 396/143, 396/144, 396/145, 396/146, 396/147, 396/148, 396/149, 396/150, 396/151, 396/152, 396/153, 396/154, 396/155, 396/156, 396/157, 396/158, 396/159, 396/160, 396/161, 396/162, 396/163, 396/164, 396/165, 396/166, 396/167, 396/168, 396/169, 396/170, 396/171, 396/172, 396/173, 396/174, 396/175, 396/176, 396/177, 396/178, 396/179, 396/180, 396/181, 396/182, 396/183, 396/184, 396/185, 396/186, 396/187, 396/188, 396/189, 396/190, 398, 399, 400, 403, 404, 405, 417, 418/1, 418/2, 419, 420, 421/1, 421/2, 422, 424, 425, 426, 428/1, 428/2, 428/3, 428/4, 431, 432, 433, 434/1, 434/2, 434/3, 434/4, 434/5, 434/6, 434/7, 434/8, 434/9, 434/10, 434/11, 434/12, 434/13, 434/14, 434/15, 434/16, 434/17, 434/18, 434/19, 434/20, 434/21, 434/22, 1012/4, 5173/302, 5174/302, 5175/276, 5176/276, 5177/276, 5178/22, 5179/22 (Obręb ewidencyjny: Goczałkowice).

Niniejszy wniosek zawiera elementy oraz załączniki wymagane przez obowiązujące przepisy, w szczególności określone w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. z 2014 r. poz. 310).

1. Treść proponowanej zmiany wraz z uzasadnieniem.

Rada Gminy Chybie wnioskuje, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o zmianę granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego w skład, którego wchodzi działki o numerach ewidencyjnych: 74/1, 191, 192, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 396/1, 396/2, 396/3, 396/4, 396/5, 396/6, 396/7, 396/8, 396/9, 396/10, 396/11, 396/12, 396/13, 396/14, 396/15, 396/16, 396/17, 396/18, 396/19, 396/20, 396/21, 396/23, 396/24, 396/25, 396/26, 396/27, 396/28, 396/29, 396/30, 396/31, 396/32, 396/33, 396/34, 396/35, 396/36, 396/37, 396/38, 396/39, 396/40, 396/41, 396/42, 396/43, 396/44, 396/45, 396/46, 396/47, 396/48, 396/49, 396/50, 396/51, 396/52, 396/53, 396/54, 396/55, 396/56, 396/57, 396/58, 396/59, 396/60, 396/61, 396/62, 396/63, 396/64, 396/65, 396/66, 396/67, 396/68, 396/69, 396/70, 396/71, 396/72, 396/73, 396/74, 396/75, 396/76, 396/77, 396/78, 396/79, 396/80, 396/81, 396/82, 396/83, 396/84, 396/85, 396/86, 396/87, 396/88, 396/89, 396/90, 396/91, 396/92, 396/93, 396/94, 396/95, 396/96, 396/97, 396/98, 396/99, 396/100, 396/101, 396/102, 396/103, 396/104, 396/105, 396/106, 396/107, 396/108, 396/109, 396/110, 396/111, 396/112, 396/113, 396/114, 396/115, 396/116, 396/117, 396/118, 396/119, 396/120, 396/121, 396/122, 396/123, 396/124, 396/125, 396/126, 396/127, 396/128, 396/129, 396/130, 396/131, 396/132, 396/133, 396/134, 396/135, 396/136, 396/137, 396/138, 396/139, 396/140, 396/141, 396/142, 396/143, 396/144, 396/145, 396/146, 396/147, 396/148, 396/149, 396/150, 396/151, 396/152, 396/153, 396/154, 396/155, 396/156, 396/157, 396/158, 396/159, 396/160, 396/161, 396/162, 396/163, 396/164, 396/165, 396/166, 396/167, 396/168, 396/169, 396/170, 396/171, 396/172, 396/173, 396/174, 396/175, 396/176, 396/177, 396/178, 396/179, 396/180, 396/181, 396/182, 396/183, 396/184, 396/185, 396/186, 396/187, 396/188, 396/189, 396/190, 398, 399, 400, 403, 404, 405, 417, 418/1, 418/2, 419, 420, 421/1, 421/2, 422, 424, 425, 426, 428/1, 428/2, 428/3, 428/4, 431, 432, 433, 434/1, 434/2, 434/3, 434/4, 434/5, 434/6, 434/7, 434/8, 434/9, 434/10, 434/11, 434/12, 434/13, 434/14, 434/15, 434/16, 434/17, 434/18, 434/19, 434/20, 434/21, 434/22, 1012/4, 5173/302, 5174/302, 5175/276, 5176/276, 5177/276, 5178/22, 5179/22 (Obręb ewidencyjny: Goczałkowice).

Gmina Chybie jest gminą wiejską, położoną w powiecie cieszyńskim, w województwie śląskim, podzieloną na 5 sołectw: Chybie, Frelichów, Mnich, Zaborze oraz Zarzecze, o łącznej powierzchni wynoszącej 3 156 ha (31,56 km²), zgodnie z danymi ewidencji gruntów i budynków prowadzonych przez Starostę Cieszyńskiego. Powierzchnia gminy pozostaje niezmienna od czasu ostatnich korekt granic administracyjnych i obejmuje zarówno tereny zabudowy mieszkaniowej, użytków rolnych, terenów leśnych, jak również część obszarów związanych funkcjonalnie z infrastrukturą hydrotechniczną Zbiornika Goczałkowickiego.

Jednocześnie wskazać należy, iż historyczna powierzchnia gminy, obejmująca obszary miejscowości Zarzecze przed realizacją inwestycji polegającej na budowie Zbiornika Goczałkowickiego, była większa, a znaczna część tych terenów została administracyjnie włączona do gminy Goczałkowice-Zdrój w następstwie zmian granic o charakterze wtórnym, będących konsekwencją realizacji inwestycji celu publicznego w latach 50. XX wieku. Obecny przebieg granic administracyjnych nie odzwierciedla w pełni historycznie ukształtowanego zasięgu terytorialnego gminy Chybie, co stanowi jedną z istotnych przesłanek niniejszego wniosku o zmianę granic.

2. Rys historyczny.

Niniejszy wniosek o dokonanie zmiany granic administracyjnych poprzez włączenie do obszaru Gminy Chybie części terytorium pozostającego obecnie w granicach Gminy Goczałkowice-Zdrój, obejmującego obszar historycznie stanowiący integralną część miejscowości Zarzecze, a obecnie znajdujący się w zasięgu wód Zbiornika Goczałkowickiego, znajduje swoje uzasadnienie w doniosłych i wielowymiarowych przesłankach natury historycznej i społecznej, związanych z dziejami tego miejsca. Postulowana zmiana nie stanowi wyłącznie próby ukształtowania nowego stanu przestrzenno-administracyjnego, lecz jest działaniem zmierzającym do przywrócenia stanu zgodnego z historią tego miejsca, utrwalonym przez wieki osadnictwem na tym terenie oraz rzeczywistą tożsamością kulturowo-etniczną obszaru.

Zarzecze należy do najstarszych miejscowości historycznych regionu Śląska Cieszyńskiego, a jego istnienie zostało w sposób niewątpliwy potwierdzone już w XIII wieku, w dokumencie protekcyjnym biskupa wrocławskiego Wawrzyńca z dnia 25 maja 1223 roku. Wskazanie tej miejscowości w jednym z najstarszych zachowanych źródeł pisanych regionu oznacza, że już wówczas istniała w tym miejscu trwała wspólnota ludzka, posiadająca określoną strukturę społeczną, gospodarczą i rzecz jasna osadniczą. Od tego momentu, przez ponad siedem kolejnych stuleci, Zarzecze funkcjonowało w sposób nieprzerwany jako samodzielna i w pełni ukształtowana jednostka, stanowiąca istotny element struktury społecznej i przestrzennej regionu.

Przez cały ten okres, obszar objęty niniejszym wnioskiem pozostawał w sposób bezsporny częścią tej miejscowości, stanowiąc przestrzeń życia, pracy, własności oraz tożsamości kolejnych pokoleń jej mieszkańców. Na przedmiotowym terenie znajdowały się nieruchomości stanowiące dorobek rodzin zamieszkujących tę ziemię od pokoleń, funkcjonowały gospodarstwa rolne, domostwa, obiekty sakralne oraz miejsca o szczególnym znaczeniu symbolicznym i kulturowym. Obszar ten nie był jedynie fizyczną przestrzenią, lecz stanowił element żywego organizmu społecznego, którego naturalnym centrum funkcjonalnym, społecznym i administracyjnym był obszar dzisiejszej gminy Chybie.

Jeszcze w pierwszej połowie XX wieku Zarzecze było miejscowością liczną i rozwiniętą, zamieszkaną przez około trzy tysiące mieszkańców, stanowiącą jedną z największych wsi regionu. Wielowiekowy rozwój tej wspólnoty został jednak w sposób nagły, radykalny i niezależny od jej woli przerwany w wyniku decyzji organów państwowych o budowie zbiornika retencyjnego, mającego mieć znaczenie w głównej mierze dla gospodarki państwa. Już od 1947 r. władze wojewódzkie, odpowiedzialne za sprawy gospodarcze, podniosły projekt wybudowania zbiornika retencyjnego w rejonie Zarzecza. Realizacja tej inwestycji doprowadziła w latach 1954-1955 do przymusowego wysiedlenia mieszkańców oraz fizycznego unicestwienia zasadniczej części miejscowości poprzez zalanie jej wodami nowo powstającego zbiornika. W roku 1952 podjęto uchwałę o budowie zapory na Wiśle, kosztem wysiedleń mieszkańców. Wojewódzcy i powiatowi urzędnicy wobec protestu mieszkańców okazywali brak reakcji, wysiedleńcy zostali zatem postawieni wobec faktów dokonanych.

Plany budowy zapory wodnej na Wiśle między Strumieniem a Dziedzicami istniały już za czasów austriackich, prawdopodobnie od roku 1910. Zamiary zbudowania zapory mieli również Niemcy za III Rzeszy, a jej lokalizacja była przewidziana w okolicach Kaniowa. W okresie międzywojennym rozważano projekt niewielkiej zapory między Zabrzegiem a Dziedzicami. Dopiero po II wojnie zamiar ten doczekał się realizacji w obecnej lokalizacji. Decyzja budowy zapory była elementem 6-letniego planu uprzemysłowienia Polski, realizowanego w latach 1950-1955. Plan 6-letni przyjęto w formie ustawy

sejmowej 21 lipca 1950 r. (Dz. U. nr 37 poz. 344). Budowa zapory Goczałkowice nie była inwestycją wiodącą planu 6-letniego, jak się uważa, tylko towarzyszącą. Główne inwestycje tego planu dotyczyły budowy przemysłu metalurgicznego poza Śląskiem: Nowa Huta, huta Skawina, huta Warszawa, huta Częstochowa, FSO Żerań, przemysł stoczniowy, zakłady chemiczne i azotowe, cementownie. Rozpoznanie terenu i wizje lokalne rozpoczęły się już w 1947 r. Jeden z wariantów zakładał zbudowanie zbiornika na obecnym miejscu, lecz o dwukrotnie mniejszej powierzchni, z zachowaniem centrum Zarzecza. Takiej niewielkiej zaporze miała towarzyszyć inna, nieduża zaporą zbudowana na Olzie pod Gorzycami koło Wodzisławia oraz w Porębie na rzece Pszczynce. Wybrano jednak wariant zbudowania dużego zbiornika o długości 12 km między Strumieniem a Goczałkowicami. W obrębie zapory znalazły się tereny następujących miejscowości: Zarzecze, Zabrzeg, Ligota, Wisła Wielka, Wisła Mała, Łąka, Strumień, Zabłocie, Frelichów, Chybie, Goczałkowice. Zarzecze zostało zalane prawie w całości, pozostałe miejscowości utraciły dzielnice lub przysiółki. Etap projektowania trwał dwa lata i zakończył się w 1949 r. wykonaniem projektu generalnego przez Dyрекcję Okręgową Dróg Wodnych w Krakowie przy współudziale Państwowego Instytutu Geologicznego. Grupą czterech głównych projektantów kierował generalny projektant, inż. Jerzy Skrzyński. Kierownikami robót było 12 inżynierów i techników, nadzorem inwestorskim zajmowało się 10 inżynierów, a konsultacjami 4 profesorów. Prace budowlane rozpoczęły się na 67 kilometrów od źródeł Wisły w styczniu 1951 r. i trwały trzy i pół roku. Przy budowie zatrudniono 1200 ludzi w systemie 3-zmianowym. Okoliczni mieszkańcy również mieli możliwość podjęcia różnorodnych, dobrze płatnych prac przy robotach ziemnych, betonowaniu, wyburzaniu. Zatrudniło się wiele osób, niektórzy z własną furmanką. W tym czasie wykonano główny wał zaporowy na rzece Wiśle w postaci korony od strony Zabrzega, obwałowania boczne w Chybiu i Strumieniu, śluzy przepływowe oraz infrastrukturę pozyskiwania wody i jej oczyszczenia w Goczałkowicach i Strumieniu. Na wiosnę 1954 r. wydarzył się mało znany epizod. Po ulewnych opadach część wału zapory uległa zniszczeniu, a winnymi uznano całe kierownictwo od majstrów do dyrektora i aresztowano ich. Dopiero po konsultacjach sądowych z ekspertem prof. E. Balcerskim uniewinniono ich i przywrócono do pracy. Już 13 lipca 1954 r. wykonano próbne spiętrzenie wody, a w święto państwowe 22 lipca 1954 r. nastąpiło oficjalne oddanie zapory w użytkowanie. Prace ukończeniowe trwały jednak jeszcze do roku 1956. Całkowity czas budowy mierzony od pierwszych robót ziemnych do napełnienia wodą wynosił trzy i pół roku, zaś całkowity okres inwestycji od wizji lokalnej i fazy projektowania do wykonania prac ukończeniowych wyniósł 9 lat. Do dziś zaskakuje niezwykle szybkie tempo realizacji tej budowy. Oficjalna nazwa obiektu to Zbiornik Wody Goczałkowice. Spełnia ważne funkcje: jest rezerwuarem wody pitnej oraz przemysłowej dla ludności i przemysłu Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego i Rybnickiego Okręgu Węglowego. Zaporą dostarcza wodę dla 3,4 mln mieszkańców oraz większości zakładów przemysłowych Górnego Śląska. Ponadto realizuje zadania przeciwpowodziowe, jest obszarem gospodarki rybackiej oraz obszarem ochrony przyrody Natura 2000. Długość zbiornika wodnego wynosi 12,5 km, szerokość 2,5 km, powierzchnia 32 km², największa głębokość 13 m, średnia głębokość 5,5 m, średnia objętość wody 180 mln m³, wysokość tamy 14 m, długość korony 3 km. Użytkownikami zapory są: Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów w Katowicach, Gospodarstwo Rybackie, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach.

Zalaniu uległa nie tylko przestrzeń miejscowości, lecz również jej historyczna struktura, stanowiąca efekt ponad siedmiuset lat ciągłego rozwoju. Należy przy tym podkreślić, iż zniszczenie miejscowości nie było wynikiem naturalnego procesu historycznego, nie stanowiło konsekwencji przemian społecznych ani gospodarczych, lecz było rezultatem aktu władzy publicznej, podjętego w specyficznym rozumianym w okresie PRL „interesie państwa”. Oznacza to, że przerwanie ciągłości przestrzennej tej wspólnoty miało charakter przymusowy i administracyjny, a nie naturalny i ewolucyjny. Pozostawało ponadto w sprzeczności z wolą mieszkańców.

Wtórą konsekwencją tej decyzji było administracyjne przesunięcie granic, w wyniku którego obszar historycznego Zarzecza znalazł się w granicach gminy Goczałkowice-Zdrój. Przypisanie to miało charakter wyłącznie formalny, wynikający z konieczności dostosowania podziału administracyjnego do nowej sytuacji hydrograficznej. Nie odzwierciedlało ono rzeczywistej przynależności historycznej, społecznej ani kulturowej tego obszaru, który przez ponad siedem stuleci stanowił integralną część wspólnoty związanej z obszarem obecnej gminy Chybie.

Oficjalne wiadomości o zamiarach budowy zapory zostały przekazane ludności na zebraniach informacyjnych w roku 1950, a potem na drodze korespondencji urzędowej. Przedstawiono cel i motywacje tego przedsięwzięcia. Tłumaczono zapotrzebowaniem na wodę dla aglomeracji miejskich Śląska oraz stałym zagrożeniem powodziowym. Podkreślono nieuchronność tej inwestycji i nieodwracalność decyzji władz państwowych. Dla mieszkańców Podjazia, Zarzecza, Gołysza budowa zapory na miejscu ich dotychczasowego życia i zamieszkania była wiadomością apokaliptyczną. Został zakwestionowany cały ich

dotychczasowy dorobek życia – zbudowane domostwa, gospodarstwa, uprawiane pola. Nie bez znaczenia była perspektywa zerwania trwającej przez stulecia wspólnoty, więzi rodzinnych i sąsiedzkich. W najbliższym czasie mieszkańców kilku wiosek czekała ciężka praca przy wyburzaniu, przeprowadzkach, odbudowie domostw w obcych miejscach, a także obawa przed nieznanym. Mieszkańcy tej ziemi musieli się zmierzyć z tym niezwykle trudnym wyzwaniem. Instytucjami, które zajmowały się obsługą ludności w zakresie spraw związanych ze zdawaniem i nabywaniem nieruchomości, wyburzaniem domów, transportem, sprawami materiałowymi, własnościowymi, przeprowadzką, odszkodowaniami itp. był Zarząd Inwestycji Goczałkowice, będący agendą Ministerstwa Gospodarki Komunalnej oraz wydziały powiatowych i wojewódzkich rad narodowych. Większość spraw można było zatem załatwić w jednym, specjalnie do tego utworzonym urzędzie w Goczałkowicach. Biura mieściły się w wybudowanych do tego celu barakach. Na obszarze Podjazia Zarząd reprezentowała kierownik Sekcji Przesiedleń – inż. Anna Dzierżawska, która z poświęceniem pracowała na rzecz przesiedleńców i stale była obecna w terenie. Mechanizm zdania oraz nabycia nieruchomości, tj. ziemi i budynków funkcjonował na następującej zasadzie: przesiedleńca formalnie i realnie odstępował Skarbowi Państwa swoje nieruchomości, a w zamian otrzymywał parcelę zamienną w wybranym miejscu oraz odszkodowanie w postaci gotówki, za które kupował materiały budowlane na tzw. przydział. Miał prawo do rozbiórki dotychczasowego domu i odzysku materiału, ponadto właściciele budynków ubezpieczonych w PZU otrzymywali wypłatę 155% wartości ubezpieczenia. Ponieważ mieszkańcy zostali poinformowani o planach budowy zapory z wyprzedzeniem, mieli dość czasu, aby się ubezpieczyć. W celu przewozu nowych oraz odzyskanych materiałów budowlanych a także mienia, mebli, zwierząt itp. przesiedleńcy mieli do dyspozycji bezpłatny transport – przydzielano im na kilka dni samochody ciężarowe i traktory wraz z kierowcami. Budynki musiały zostać wyburzone. Jeżeli nie zrobił tego właściciel, do akcji wkraczały ekipy z buldożerami, które burzyły budynki i wycinały drzewa. Istotnym problemem do rozwiązania był wybór lokalizacji pod nowe zasiedlenie. Proponowane miejsca przesiedlenia to wskazane przez urząd parcele w miejscowościach powiatów: bielskiego, pszczyńskiego, cieszyńskiego oraz potencjalnie Ziemi Zachodnie. Zainteresowani byli zawożeni na poszczególne miejsca, gdzie dokonywali wyboru. Głównym kryterium był obszar ziemi, gdyż musiał on odpowiadać wielkości utraconego areалу. Maksymalna ilość ziemi, jaką można było otrzymać to 3 ha, powyżej tego obszaru przewidziano wypłatę odszkodowań, ale na bardzo niekorzystnych warunkach, gdyż ziemia była tania. Odszkodowanie wynosiło 1 tysiąc ówczesnych złotych za hektar. Rozdysponowane działki pochodziły z puli własności państwowej. Dla osób starszych, chorych i wszystkich, które nie czuły się na siłach, aby samodzielnie zbudować dom, przewidziano wybudowanie przez państwo niewielkich domków jednorodzinnych, zwanych fińskimi, na przykład osiedle w Jasienicy koło torów lub w Lipniku przy obecnej ulicy Południowej. Osoby nie posiadające własnego domu - lokatorzy żyjący w wynajmowanej izbie – otrzymywali mieszkania w blokach w mieście, np. w Dziedzicach na tzw. Zorach. Ci, którzy posiadali domy nadające się do rozbiórki oraz do odzysku materiału i jednocześnie byli ubezpieczeni, uzyskali najlepsze warunki przesiedlenia. Niekorzystne warunki mieli właściciele gospodarstw powyżej 3 hektarów, którzy stracili na ziemi oraz właściciele ubogich domów, które miały małą wartość wyceny, były ubezpieczone na niską kwotę lub wcale i jednocześnie nie nadawały się do odzysku materiałów budowlanych. Podsumowując można powiedzieć, że dla większości przesiedleńców materialne warunki przeprowadzki były korzystne. Znane są liczne przypadki wybudowania za uzyskane i odzyskane materiały dwóch domów i budynków gospodarczych. Organizacja całego procesu przesiedlenia przebiegała sprawnie, mimo wielkiej skali oraz dużego skomplikowania pod względem logistycznym. Na całym obszarze przeznaczonym pod zaporę zamieszkiwało kilka tysięcy osób, które przesiedlono. Dotyczyło to miejscowości: Zarzecze, Zabrzeg, Ligota, Wisła Wielka, Wisła Mała, Łąka. Wyburzono 400 budynków mieszkalnych, 100 zabudowań gospodarskich, 2 kościoły, kilkanaście obiektów publicznych (szkoły, urzędy, sklepy, strażnice itp.). W Zabrzegu zburzono 6 domów na Zamłyniu oraz 48 na Podjaziu, a także szkołę, sklep i strażnicę, zaś w Ligocie (na Podjaziu ligockim) 15 domostw. Łącznie zamieszkiwało tu 413 osób. Akcję przesiedleńczą zakończono w październiku 1954 r. Kierunki przesiedleń były następujące (miejscowość – osoby): Ligota – 116, Lipnik – 51, Komorowice – 37, Czechowice-Dziedzice – 33, Jasienica – 25, Zabrzeg – 17, Wapienica – 14, Aleksandrowice – 14, Mazańcowice – 12, Jaworze – 9, Hałcnów – 8, Zebrzydowice – 6, Chybie – 2. Do tych danych należy dodać liczbę ok. 70 osób, które wcześniej otrzymały mieszkania w blokach w różnych miastach. Rokiem przeprowadzek był rok 1954. Między kwietniem a wrześniem wszyscy przesiedleńcy zmienili miejsce zamieszkania. Pierwsze miesiące na nowym dla tych, którzy wybrali wariant samodzielnej budowy domu, były szczególnie trudne. Stare domy zostały wyburzone, a nowych nie zdążono zbudować. Jednocześnie większość dorosłych zajęta była pracą zawodową. Utrzymujący się z rolnictwa musieli zagospodarować nową ziemię i zorganizować gospodarstwo. Rodziny przez wiele tygodni, a nawet miesięcy, mieszkały w pionierskich warunkach – w szopie, piwnicy lub jednej nieotynkowanej izbie. Zapewne niełatwa była również adaptacja społeczna

w nowej szkole, parafii, sąsiedztwie. Przesiedleńcy to nie tylko osoby w sile wieku, ale również osoby starsze i dzieci. Wszyscy przeżyli niezwykle trudne życiowe doświadczenie.

Już dwa lata po wybudowaniu zapory, okazało się, że obietnice „cudu gospodarczego” roztaczane przez władzę nie znalazły pokrycia w rzeczywistości – na podstawie badań sanitarnych stwierdzono, że woda nie nadaje się do spożycia, ponadto zaporą oddziaływała negatywnie na teren usytuowany w sąsiedztwie zbiornika – mieszkańcy skarżyli się na gorsze plony, wilgoć i stęchliznę, a w 1966 r. wskutek powodzi pola okolicznych rolników zostały zalane.

Przetrwała jednak pamięć o dawnym Zarzeczcu, co podkreślano we wspomnianych wyżej publikacjach, mających na celu kultywowanie pamięci po dawnym *status quo*.

Obecny stan należy zatem postrzegać jako wtórny, powstały w wyniku okoliczności narzuconych odgórnie, a nie jako rezultat naturalnego procesu kształtowania się granic jednostek samorządu terytorialnego. Tym samym, jego korekta nie stanowi ingerencji w historyczny porządek przestrzenny, lecz przeciwnie, prowadzi do jego przywrócenia. Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, ustalenie i zmiana granic gmin dokonywane są w sposób zapewniający gminie terytorium możliwie jednorodne ze względu na układ osadniczy i przestrzenny, uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewniający zdolność wykonywania zadań publicznych. Kryteria te nie mają charakteru przypadkowego, lecz odzwierciedlają fundamentalną zasadę, zgodnie z którą granice jednostek samorządu terytorialnego powinny odpowiadać rzeczywistemu układowi wspólnot lokalnych, ich tożsamości oraz historycznie ukształtowanym więziom. Wnioskowana zmiana granic stanowi modelowy przykład realizacji tej zasady, ponieważ prowadzi do przywrócenia zgodności pomiędzy formalnym podziałem administracyjnym a rzeczywistym dziedzictwem historycznym.

Szczególne znaczenie ma również fakt, iż pomimo fizycznej likwidacji miejscowości, wspólnota Zarzeczca przetrwała w wymiarze społecznym i kulturowym. Jej świadectwem jest wieloletnia działalność stowarzyszenia „Towarzystwo Miłośników Zarzeczca” (REGON: 072280510, NIP: 5481180922), które od dziesięcioleci prowadzi działalność dokumentującą, edukacyjną i społeczną, mającą na celu zachowanie pamięci o tej miejscowości, jej mieszkańcach oraz ich dziedzictwie. Fakt ten dowodzi, że pomimo modyfikacji przestrzeni fizycznej i zagospodarowania, nie doszło do unicestwienia wspólnoty w sensie historycznym i społecznym, która ma poczucie przynależności względem Gminy Chybie. Wyżej wspomniane stowarzyszenie, wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 31 stycznia 2002 r., organizuje i wspiera wszelkie przedsięwzięcia i działania zmierzające do ochrony i ocalenia od zapomnienia wartości kulturalnych, a także podtrzymuje tradycje oraz buduje relacje z mieszkańcami Zarzeczca wysiedlonymi w 1954 r. w związku z budową Jeziora Goczałkowickiego, organizowanie zjazdów jubileuszowych i opieka nad pomnikami kultury.

Wnioskowana zmiana granic ma zatem znaczenie nie tylko administracyjne, lecz stanowi wyraz poszanowania ciągłości historycznej wspólnoty samorządowej oraz uznania faktu, że wspólnota ta nie przestała istnieć, lecz została pozbawiona swojej przestrzeni w wyniku decyzji podjętej w „interesie publicznym” władzy w okresie PRL.

W sensie ustrojowym, wnioskowana zmiana stanowi realizację zasady racjonalnego kształtowania podziału terytorialnego państwa oraz zasady poszanowania tożsamości wspólnot lokalnych, które stanowią fundament funkcjonowania samorządu terytorialnego. W świetle całokształtu przedstawionych okoliczności należy uznać, że utrzymywanie obecnego przebiegu granic administracyjnych pozostaje w sprzeczności z historyczną rzeczywistością tego obszaru, natomiast wnioskowana zmiana prowadzi do przywrócenia stanu zgodnego z wielowiekowym dziedzictwem, zasadami racjonalnej organizacji terytorialnej oraz wartościami, na których opiera się funkcjonowanie wspólnot samorządowych.

W konsekwencji, wnioskowana zmiana granic administracyjnych stanowi rozwiązanie w pełni uzasadnione, zgodne z przepisami prawa, zasadami ustrojowymi oraz interesem publicznym, a także odpowiadające wymogom sprawiedliwości historycznej i poszanowania dziedzictwa wspólnoty lokalnej, której integralność została naruszona w wyniku nadzwyczajnych decyzji przeszłości.

Sama procedura zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie została zainicjowana w związku z postulatami kierowanymi właśnie przez członków Stowarzyszenia „Towarzystwo Przyjaciół Zarzeczca”, którzy zwrócili się do Wójta Gminy Chybie z prośbą o podjęcie działań zmierzających do zainicjowania procedury zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do obszaru Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice-Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego, na którym to terenie przed utworzeniem wspomnianego Zbiornika, zlokalizowane było

80 % ówczesnego obszaru wsi Zarzecze. Z uwagi na fakt, iż na terenie Gminy Chybie koncentrują się działania dawnych mieszkańców wsi Zarzecze oraz ich potomków, które mają na celu ocalenie pamięci, historii, gwary i folkloru Wsi Zarzecze i realizowane są w szczególności poprzez działalność Stowarzyszenia „Towarzystwo Przyjaciół Zarzecza” mającego siedzibę na terenie Gminy Chybie, Rada Gminy Chybie postanowiła przychylić się do prośby skierowanej przez członków Stowarzyszenia „Towarzystwo Przyjaciół Zarzecza” i podjąć czynności zmierzających do zainicjowania procedury zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie. Jednocześnie uznać należy, iż przedmiotowe okoliczności wskazują, iż wnioskowana zmiana granic ma również odzwierciedlenie w działaniach podejmowanych przez lokalną społeczność, ich poczuciu przynależności i tożsamości etnicznej.

O wysokim stopniu poczucia przynależności oraz zaangażowaniu stowarzyszenia w działalność mającą na celu kultywowanie tradycji lokalnych świadczy szeroko zakrojona działalność wydawnicza: kwartalnik „Gazeta Zarzecka”, periodyk „Pamiętnik Zarzecki”, publikacje „Chybie. Dzieje Gminy od czasów najdawniejszych do współczesności”, „Ostatnie roki”. Historię Zarzecza zaprezentowano także w filmie dokumentalnym Aleksandry Fudali pt. „Zatopione w pamięci”. Dokument przypomina historię Zarzecza i kreśli losy jego mieszkańców, wciąż kultywujących pamięć o swojej „małej ojczyźnie”. Jak mówi sama reżyserka, „Zafascynowało mnie zaangażowanie dawnych mieszkańców w kultywowanie pamięci – wciąż się spotykają nad brzegiem jeziora, organizują przyjęcia, wydają gazetę, prowadzą kronikę. Tę miłość zaszczepili też młodszemu pokoleniu – jedna z takich osób napisała o Zarzeczcu pracę magisterską”.

Jednym z najdonioślejszych, a zarazem najbardziej wymiernych dowodów potwierdzających istnienie trwałej, rzeczywistej i nieprzerwanej więzi społecznej, kulturowej oraz historycznej pomiędzy obszarem objętym niniejszym wnioskiem a wspólnotą samorządową Gminy Chybie jest wieloletnia, szeroko zakrojona działalność wspomnianego powyżej Towarzystwa Miłośników Zarzecza – organizacji powołanej w celu zachowania od zapomnienia dziedzictwa miejscowości Zarzecze, której zasadnicza część została bezpowrotnie utracona w wyniku realizacji inwestycji polegającej na budowie Zbiornika Goczałkowickiego.

Towarzystwo Miłośników Zarzecza zostało utworzone w 1994 roku z inicjatywy Edwarda Przemyska, mieszkańca Zarzecza, bezpośredniego uczestnika i świadka wydarzeń związanych z wysiedleniem społeczności lokalnej oraz fizyczną likwidacją miejscowości. Już sam fakt powołania tej organizacji stanowi wyraz głęboko zakorzenionej potrzeby zachowania tożsamości wspólnoty, która pomimo utraty swojej materialnej przestrzeni egzystencji, nie utraciła swojego poczucia przynależności do swojej historycznej „małej ojczyzny”.

Statut Towarzystwa został zatwierdzony w dniu 22 czerwca 1994 roku, zaś w 2008 roku organizacja uzyskała status organizacji pożytku publicznego, co stanowi formalnoprawne potwierdzenie szczególnego znaczenia jej działalności dla zachowania dziedzictwa kulturowego oraz realizacji ważnych społecznie celów. Uzyskanie tego statusu nie tylko umożliwiło rozszerzenie zakresu działalności organizacji, lecz również potwierdziło jej trwałą obecność w strukturze życia społecznego regionu oraz jej szczególną rolę w procesie zachowania tożsamości historycznej społeczności Zarzecza.

Cele statutowe Towarzystwa koncentrują się przede wszystkim na organizacji i wspieraniu wszelkich działań zmierzających do ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego, historycznego i społecznego dawnej miejscowości Zarzecze, poprzez prowadzenie działalności dokumentacyjnej, wydawniczej, edukacyjnej i popularnonaukowej, a także poprzez współpracę z organami samorządu terytorialnego oraz instytucjami kultury. Zakres i charakter tej działalności jednoznacznie wskazują, iż Towarzystwo pełni funkcję depozytariusza pamięci historycznej oraz kontynuatora dziedzictwa społeczności, która została pozbawiona swojego terytorium w wyniku decyzji o charakterze administracyjnym, podjętych wbrew woli i poczuciu przynależności mieszkańców.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż siedziba Towarzystwa Miłośników Zarzecza znajduje się w Chybiu, w budynku stanowiącym własność gminy, co w sposób symboliczny i faktyczny potwierdza nierozzerwalny związek tej organizacji oraz reprezentowanej przez nią społeczności z Gminą Chybie. W siedzibie Towarzystwa utworzona została Zarzecka Izba Regionalna, stanowiąca miejsce gromadzenia materialnych świadectw istnienia miejscowości Zarzecze, w tym: dokumentów archiwalnych, fotografii, przedmiotów codziennego użytku oraz spisanych relacji świadków historii. Izba ta pełni funkcję nie tylko archiwum historycznego, lecz również miejsca symbolicznego powrotu dla byłych mieszkańców oraz ich potomków, którzy przybywają do niej w celu zachowania więzi z miejscem swojego pochodzenia. Fakt, iż pomimo niemal całkowitego fizycznego unicestwienia miejscowości jej społeczność nadal funkcjonuje w wymiarze społecznym, kulturowym i symbolicznym, stanowi dowód niezwykle silnej więzi społecznej, która

nie została przerwana przez zmianę granic administracyjnych ani przez fizyczne zniszczenie przestrzeni osadniczej.

Szczególne znaczenie mają również cykliczne zjazdy byłych mieszkańców Zarzecza, organizowane przez Towarzystwo od momentu jego powstania. Pierwszy zjazd, który odbył się w 1994 roku, zgromadził około tysiąca uczestników, przybyłych z różnych części kraju oraz z zagranicy, co jednoznacznie świadczy o sile i trwałości więzi społecznych pomiędzy członkami tej wspólnoty. Fakt, iż osoby te, pomimo przymusowego wysiedlenia i rozproszenia po wielu miejscowościach, nadal identyfikują się ze swoją dawną miejscowością oraz utrzymują więzi społeczne, stanowi niezwykle istotny argument potwierdzający ciągłość istnienia tej wspólnoty w sensie społecznym i kulturowym. Tradycja zjazdów kultywowana jest nadal i odbywają się one cyklicznie co 5 lat.

Towarzystwo prowadzi także szeroko zakrojoną działalność wydawniczą, obejmującą publikację licznych opracowań historycznych, pamiątek, biuletynów oraz kwartalnika „Gazeta Zarzecka”, który od ponad trzech dekad dokumentuje historię miejscowości oraz losy jej mieszkańców. Publikacje te stanowią nie tylko źródło wiedzy historycznej, lecz również materialny dowód nieprzerwanego istnienia wspólnoty Zarzecza w świadomości społecznej.

Działalność Towarzystwa obejmuje ponadto organizację wystaw, spotkań, konkursów oraz wydarzeń edukacyjnych, których celem jest przekazywanie wiedzy o historii miejscowości kolejnym pokoleniom. Fakt, iż pamięć o miejscowości, która fizycznie przestała istnieć, jest w dalszym ciągu aktywnie pielęgnowana i przekazywana, stanowi dowód niezwykłej trwałości więzi społecznej i kulturowej.

W kontekście przesłanek określonych w art. 4 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, działalność Towarzystwa Miłośników Zarzecza stanowi jednoznaczne potwierdzenie istnienia więzi społecznych, kulturowych i historycznych pomiędzy obszarem objętym niniejszym wnioskiem a wspólnotą samorządową Gminy Chybie.

Nie ulega wątpliwości, iż wnioskowana zmiana granic administracyjnych stanowi w przedmiotowej sprawie nie tylko działanie o charakterze formalnoprawnym, lecz również akt przywrócenia historycznej ciągłości wspólnoty samorządowej oraz symbolicznego przywrócenia tej wspólnocie części jej utraconego terytorium, zwłaszcza, że tradycje oraz poczucie przynależności nadal są kultywowane wśród mieszkańców, podejmujących różne działania mające na celu ocalenie prawdziwej tożsamości miejsca od zapomnienia.

W tym kontekście, działalność Towarzystwa Miłośników Zarzecza stanowi jeden z najważniejszych i najbardziej dosadnych argumentów przemawiających za zasadnością wnioskowanej zmiany granic administracyjnych, potwierdzając w sposób niebudzący wątpliwości, iż obszar objęty niniejszym wnioskiem pozostaje integralnym elementem tożsamości historycznej, społecznej i kulturowej wspólnoty samorządowej Gminy Chybie. Uwzględnienie niniejszego wniosku stanowić będzie zatem nie tylko realizację przesłanek określonych w przepisach prawa, lecz również akt przywrócenia elementarnej ciągłości historycznej oraz poszanowania dziedzictwa wspólnoty, która pomimo wydarzeń przeszłości nie zatraciła swojej tożsamości.

W świetle nakreślonych powyżej okoliczności, działalność Towarzystwa Miłośników Zarzecza stanowi szczególnie istotny i obiektywny dowód potwierdzający istnienie trwałej, rzeczywistej i nieprzerwanej więzi społecznej, kulturowej oraz historycznej pomiędzy obszarem objętym niniejszym wnioskiem a wspólnotą samorządową Gminy Chybie. Wieloletnia, ciągła i zinstytucjonalizowana aktywność stowarzyszenia, skupiającego byłych mieszkańców Zarzecza oraz ich potomków, jednoznacznie potwierdza, iż pomimo formalnej zmiany przynależności administracyjnej oraz fizycznego przekształcenia tego obszaru, nie doszło do zerwania rzeczywistych więzi łączących tę przestrzeń z historycznie ukształtowaną wspólnotą lokalną.

Okoliczność ta ma szczególne znaczenie w kontekście przesłanek określonych w przepisach ustawy o samorządzie gminnym, które nakazują uwzględnianie więzi społecznych, kulturowych i historycznych przy ustalaniu granic jednostek samorządu terytorialnego (art. 4 ust. 3). W niniejszej sprawie więzi te nie tylko nie uległy zatarciu, lecz pozostają nadal żywe, aktywnie podtrzymywane i rozwijane przez zorganizowaną wspólnotę społeczną funkcjonującą w Gminie Chybie.

W konsekwencji, działalność Towarzystwa Miłośników Zarzecza należy uznać za okoliczność o doniosłym znaczeniu, będącą jedną z argumentów za zasadnością wnioskowanej zmiany granic administracyjnych. Stanowi ona bowiem wyraz trwałości wspólnoty samorządowej w jej historycznym wymiarze oraz potwierdzenie, iż obszar objęty wnioskiem pozostaje integralnym elementem jej tożsamości.

Uwzględnienie niniejszego wniosku prowadzić będzie do przywrócenia stanu zgodnego z rzeczywistym układem więzi społecznych i historycznych, odpowiadającego zasadom racjonalnej organizacji terytorialnej państwa oraz konstytucyjnej zasadzie samorządności, a tym samym pozostaje w pełni uzasadnione zarówno z punktu widzenia interesu wspólnoty lokalnej, jak i interesu publicznego.

Mając na uwadze powyższe, należy podkreślić, iż wnioskowana zmiana granic administracyjnych znajduje pełne umocowanie zarówno w obowiązujących przepisach ustawowych, jak i w normach konstytucyjnych określających ustrój samorządu terytorialnego Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 4 ust. 1 oraz art. 4a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustalenie i zmiana granic gmin powinny uwzględniać w szczególności więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz dążyć do zapewnienia jednorodności terytorialnej i zdolności wykonywania zadań publicznych. Przesłanki te w niniejszej sprawie znajdują jednoznaczne potwierdzenie, jako że obszar objęty wnioskiem pozostaje w sposób trwały związany z wspólnotą samorządową Gminy Chybie w wymiarze historycznym, społecznym i tożsamościowym, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w aktywności jej mieszkańców, jak i w zorganizowanych formach kultywowania dziedzictwa lokalnego.

Jednocześnie wnioskowana zmiana granic pozostaje w zgodzie z art. 15 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który stanowi, iż zasadniczy podział terytorialny państwa powinien uwzględniać więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewniać jednostkom terytorialnym zdolność wykonywania zadań publicznych. Ponadto, zgodnie z art. 16 ust. 1 Konstytucji, ogół mieszkańców jednostek zasadniczego podziału terytorialnego stanowi wspólnotę samorządową, co oznacza, iż podstawowym wyznacznikiem granic jednostki samorządu terytorialnego jest istnienie realnej wspólnoty społecznej, a nie wyłącznie formalne uwarunkowania administracyjne, ukształtowane w następstwie zdarzeń o charakterze historycznym lub technicznym.

Uwzględnienie niniejszego wniosku stanowić będzie zatem realizację zarówno ustawowych, jak i konstytucyjnych zasad kształtowania podziału terytorialnego państwa, poprzez dostosowanie przebiegu granic administracyjnych do rzeczywistego układu więzi społecznych i historycznych. W konsekwencji stwierdzić należy, że wnioskowana zmiana granic administracyjnych Gminy Chybie pozostaje w pełni zgodna z obowiązującym porządkiem prawnym, odpowiada rzeczywistym uwarunkowaniom społecznym i historycznym oraz realizuje konstytucyjne i ustawowe standardy kształtowania struktury terytorialnej państwa, co uzasadnia jej pozytywne rozpatrzenie.

Ogół przytoczonych okoliczności dał przyczynę do zainicjowania procedury zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie, których wyraz stanowiło podjęcie Uchwały Rady Gminy Chybie nr VI/334/2024 z dnia 24 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do procedury zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie i przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami.

3. Uwarunkowania faktyczne i prawne złożenia wniosku.

Niniejszy wniosek o dokonanie zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do jej obszaru części terytorium pozostającego obecnie w granicach Gminy Goczałkowice-Zdrój znajduje głębokie, wieloaspektowe i w pełni uzasadnione podstawy zarówno w uwarunkowaniach faktycznych, historycznych, przestrzennych i społecznych, jak również w obowiązujących przepisach prawa powszechnie obowiązującego, regulujących zasady kształtowania podziału terytorialnego państwa oraz ustalania i zmiany granic jednostek samorządu terytorialnego.

Podstawową i kluczową przesłanką faktyczną uzasadniającą niniejszy wniosek jest bezsporny fakt historycznej przynależności obszaru objętego wnioskiem do miejscowości Zarzecze, stanowiącej integralną część gminy Chybie i pozostającej w jej strukturze administracyjnej, osadniczej oraz społecznej. Przez stulecia obszar ten pozostawał w naturalnym, nieprzerwanym związku przestrzennym, funkcjonalnym i kulturowym z obecnymi terenami gminy Chybie, współtworząc jej potencjał demograficzny, gospodarczy i tożsamościowy. Wiąż ta miała charakter pierwotny, trwały i organiczny, wynikający z naturalnych procesów osadniczych, własnościowych i społecznych, które kształtowały strukturę terytorialną gminy na przestrzeni wieków.

Stan ten uległ zasadniczej i niezależnej od lokalnej wspólnoty zmianie dopiero w drugiej połowie XX wieku, w następstwie realizacji inwestycji hydrotechnicznej o charakterze strategicznym i ponadlokalnym, polegającej na budowie Zbiornik Goczałkowicki. Inwestycja ta, realizowana w latach pięćdziesiątych XX wieku na potrzeby zaopatrzenia w wodę znacznych obszarów południowej Polski, doprowadziła do trwałego zalania znacznej części historycznego obszaru miejscowości Zarzecze, a w konsekwencji do

przymusowego wysiedlenia jej mieszkańców oraz fizycznej likwidacji historycznie ukształtowanego układu osadniczego.

Konsekwencją realizacji tej inwestycji były również wtórne zmiany granic administracyjnych, polegające na włączeniu zalanych terenów do obszaru gminy Goczałkowice-Zdrój. Zmiana ta miała charakter techniczny i funkcjonalny, będący następstwem powstania nowego obiektu hydrograficznego, i nie wynikała z naturalnych procesów kształtowania się granic jednostek samorządu terytorialnego ani z rzeczywistych więzi społecznych, gospodarczych czy funkcjonalnych. Tym samym obecny przebieg granic administracyjnych na tym obszarze ma charakter wtórny, sztuczny i pozostaje w oderwaniu od historycznych uwarunkowań przestrzennych oraz tożsamości lokalnej wspólnoty.

W rezultacie powstał stan faktyczny, w którym obowiązujące granice administracyjne nie odzwierciedlają rzeczywistego, historycznie ukształtowanego układu przestrzennego, ani nie pozostają w zgodności z zasadą racjonalnego i spójnego kształtowania podziału terytorialnego państwa. Obszar objęty wnioskiem, pomimo swojej obecnej przynależności administracyjnej, pozostaje obszarem historycznie związanym z gminą Chybie, stanowiąc część jej dziedzictwa terytorialnego, historycznego i kulturowego.

Istotnym elementem stanu faktycznego jest również okoliczność, iż obszar objęty niniejszym wnioskiem nie stanowi obecnie obszaru zabudowanego ani zamieszkałego, w związku z czym wnioskowana zmiana granic nie będzie wiązała się z koniecznością dokonywania zmian w zakresie organizacji życia społecznego mieszkańców, nie spowoduje naruszenia ich interesów ani nie wpłynie negatywnie na wykonywanie zadań publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego. Przeciwnie, zmiana ta będzie miała charakter porządkujący, przywracający zgodność pomiędzy formalnym podziałem administracyjnym a historycznym stanem przynależności terytorialnej.

Uwarunkowania prawne niniejszego wniosku wynikają w szczególności z przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, która w art. 4 ust. 1 stanowi, iż tworzenie, łączenie, dzielenie i znoszenie gmin oraz ustalanie ich granic należy do właściwości Rady Ministrów. Jednocześnie przepisy tej ustawy jednoznacznie wskazują, iż przy dokonywaniu zmian granic należy uwzględnić przede wszystkim uwarunkowania społeczne, gospodarcze, przestrzenne i historyczne, co oznacza, iż ustawodawca wprost przewidział możliwość korygowania granic w sytuacjach, w których ich aktualny przebieg nie odpowiada rzeczywistym uwarunkowaniom.

Ponadto zastosowanie znajdują przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. określającego tryb postępowania w sprawach dotyczących ustalania i zmiany granic gmin, które przewidują możliwość wystąpienia przez radę gminy z wnioskiem w tym zakresie, jeżeli przemawiają za tym uzasadnione przesłanki faktyczne i prawne. Niniejszy wniosek w pełni odpowiada tym wymogom, gdyż jego celem jest usunięcie istniejącej od dziesięcioleci niezgodności pomiędzy formalnym podziałem administracyjnym a historycznym stanem przynależności terytorialnej.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, iż wnioskowana zmiana granic wpisuje się w konstytucyjną zasadę decentralizacji władzy publicznej oraz zasadę uwzględniania więzi społecznych, historycznych i kulturowych przy kształtowaniu podziału terytorialnego państwa, wynikającą z art. 15 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Należy także zauważyć, iż Zbiornik Goczałkowicki, określany również jako Jezioro Goczałkowickie, jest jednym z największych sztucznych zbiorników wodnych w Polsce. Został utworzony poprzez spiętrzenie wód rzeki Wisły zaporą w Goczałkowicach, a jego budowę zrealizowano w latach 1950-1956. Głównym celem utworzenia zbiornika było zapewnienie zaopatrzenia w wodę pitną dla aglomeracji górnośląskiej, a także ochrona przeciwpowodziowa doliny Wisły.

Powierzchnia zbiornika wynosi około 32 km², co czyni go jednym z największych zbiorników zaporowych w kraju, natomiast jego pojemność całkowita wynosi około 168 mln m³. Zbiornik położony jest na pograniczu kilku jednostek administracyjnych, w tym gmin Goczałkowice-Zdrój i Chybie, przy czym znaczna część jego powierzchni pokrywa tereny dawnych miejscowości, w szczególności historycznego Zarzecza, które uległo niemal całkowitemu zalaniu w wyniku realizacji tej inwestycji.

Utworzenie zbiornika wiązało się z koniecznością wysiedlenia ludności oraz trwałym przekształceniem historycznie ukształtowanej struktury osadniczej i administracyjnej regionu. W wyniku tej inwestycji znaczne obszary należące wcześniej do miejscowości wchodzących w skład obecnej Gminy Chybie, w tym w szczególności Zarzecza, zostały fizycznie włączone w obręb zbiornika wodnego, a następnie administracyjnie przypisane do innych jednostek samorządu terytorialnego, co doprowadziło do przerwania historycznej ciągłości terytorialnej tej wspólnoty.

Zbiornik spełnia przede wszystkim dwa podstawowe zadania. Pierwsze z nich to wykorzystywanie wód zbiornika do zaopatrzenia ludności oraz przemysłu Górnego Śląska. Woda z Wisły jest ujmowana przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i przekazywana do dwóch stacji uzdatniania: w Goczałkowicach i w Strumieniu. Następnie systemem rurociągów magistralnych przekazywana rejonowym odbiorcom. Drugim, niemniej ważnym, jest pełnienie przez niego funkcji przeciwpowodziowej. Obie te funkcje Zbiornik Wody Goczałkowice spełnia od ponad 40 lat.

Udział zbiornika Goczałkowice w produkcji całkowitej wody pitnej w Górnośląskim Przedsiębiorstwie Wodociągów S.A w Katowicach wynosi obecnie 30 % oraz 38 % w uzdatnionych wodach powierzchniowych. Zaopatrzeniem w tę wodę objętych jest ponad 1 milion osób.

Druga funkcja Zbiornika Wody Goczałkowice to ochrona doliny Małej Wisły przed powodzią. Doświadczenia wezbrań powodziowych z lat 1996, 1997, skłoniły Administratora zbiornika do utrzymywania "na wszelki wypadek" w okresie letnim większej rezerwy powodziowej. Działania Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A w Katowicach zostały zweryfikowane pomyślnie podczas dużych wezbrań w latach 1999 i 2001 r. Dodatkowa rezerwa pozwoliła na bardziej skuteczną redukcję kulminacji fali powodziowej. Obecnie można powiedzieć, że funkcje przeciwpowodziowe i komunalne zbiornika są prawie równoważne.

Trzecią funkcją, jaką spełnia zbiornik, jest wyrównanie przepływów niżówkowych w okresie suszy. Zjawisko to uwidoczniło się w sezonie letnim 2003 r. W okresie kilku miesięcy pomimo znikomego dopływu do zbiornika przez cały okres letniej suszy, koryto Małej Wisły było zasilane stałym odpływem ze zbiornika w wysokości 600 l/s pozwalającym na utrzymanie życia biologicznego w korycie rzeki. Wisła jak każda rzeka jest w pewnym sensie odbiornikiem stałego ładunku nieczystości związanych z działalnością człowieka, a w okresie suszy tylko stały bezpieczny dopływ czystej wody do koryta rzeki ze zbiorników retencyjnych ochraniają przed klęską ekologiczną.

Czwarta funkcja zbiornika to gospodarka rybacka, którą należy traktować jako pierwszy etap biologicznego uzdatniania wód systemu wodociągowego Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A w Katowicach.

Jeziro Goczałkowickie jest tym samym jednym z największych zbiorników retencyjnych w Polsce, pełniącym kluczową funkcję w systemie ochrony przeciwpowodziowej regionu, a jednocześnie stanowiącym potencjalne źródło poważnego zagrożenia w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnej. Szczęólnego znaczenia nabierają więc w tym kontekście argumenty związane z bezpieczeństwem publicznym, w tym bezpieczeństwem powodziowym mieszkańców Gminy Chybie. Gmina ta położona jest bezpośrednio w sąsiedztwie zbiornika, więc jest też bezpośrednio narażona na ewentualne negatywne konsekwencje związane z zagrożeniem powodziowym.

Zagrożenie to nie ma, co istotne, charakteru jedynie hipotetycznego. We wrześniu 2024 r. doszło do powodzi w całej Europie Środkowej, która objęła także Polskę - województwo śląskie i dorzecze Odry, będące bezpośrednio powiązane z systemem hydrologicznym, którego elementem jest również Jezioro Goczałkowickie. Powódź ta została wywołana przez ekstremalne i długotrwałe opady deszczu związane z tzw. niżem genueńskim, które doprowadziły do gwałtownego wzrostu poziomu wód i licznych zniszczeń, a jej skala była porównywana do tak zwanej „powodzi tysiąclecia” z 1997 r. W wyniku tych wydarzeń doszło do licznych ewakuacji ludności, przerwania wałów przeciwpowodziowych, zalania miejscowości oraz uszkodzenia infrastruktury hydrotechnicznej, w tym także zapory w Stroniu Śląskim, z której w krótkim czasie uwolniło się około 1,4 mln m³ wody, powodując poważne zniszczenia na terenach położonych poniżej zbiornika.

Wydarzenia te stanowią jednoznaczne potwierdzenie, że infrastruktura hydrotechniczna, mimo jej zasadniczo ochronnej funkcji, może w sytuacjach ekstremalnych stanowić jednocześnie realne zagrożenie dla ludności zamieszkującej tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników wodnych.

W tym kontekście należy podkreślić, że mieszkańcy gminy Chybie, zamieszkujący w bezpośrednim sąsiedztwie Jeziora Goczałkowickiego, są potencjalnie narażeni na skutki ewentualnej awarii, uszkodzenia lub niewłaściwego zarządzania tym obiektem. Tymczasem administracja i zarządzanie zbiornikiem znajdują się poza strukturami gminy Chybie, co oznacza, że organy tej gminy nie posiadają bezpośrednich kompetencji decyzyjnych w zakresie kluczowym dla bezpieczeństwa jej mieszkańców.

Powoduje to stan oczywistego dysonansu pomiędzy ponoszeniem potencjalnego ryzyka przez mieszkańców Gminy Chybie a brakiem adekwatnego wpływu ich wspólnoty samorządowej na sposób zarządzania obiektem stanowiącym źródło tego ryzyka. W świetle doświadczeń ostatnich lat, w tym

zwłaszcza powodzi z 2024 r., nie sposób uznać takiego stanu za w pełni zgodny z zasadą racjonalnego i odpowiedzialnego wykonywania zadań publicznych, których podstawowym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa obywateli.

Powyższe okoliczności stanowią istotny i w pełni uzasadniony argument przemawiający za koniecznością dokonania zmiany, która doprowadzi do zapewnienia właściwej spójności pomiędzy obszarem oddziaływania obiektu hydrotechnicznego a właściwością miejscową organów samorządu terytorialnego odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców.

Jedną z fundamentalnych przesłanek uzasadniających zmianę granic administracyjnych jest konieczność zapewnienia należytego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców wspólnoty samorządowej, stanowiącego jedno z podstawowych zadań własnych gminy oraz jedną z nadrzędnych wartości chronionych przez porządek konstytucyjny Rzeczypospolitej Polskiej. W realiach niniejszej sprawy szczególnego znaczenia nabiera fakt, iż obszar objęty wnioskiem pozostaje w bezpośrednim związku funkcjonalnym, przestrzennym oraz pod kątem bezpieczeństwa z obszarem gminy Chybie, podczas gdy formalnie znajduje się w granicach administracyjnych gminy Goczałkowice-Zdrój. Stan taki prowadzi do oczywistej niespójności pomiędzy rzeczywistym zakresem oddziaływania potencjalnych zagrożeń a kompetencjami organów właściwych do podejmowania działań w zakresie ich zapobiegania oraz usuwania skutków.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, obejmujących w szczególności sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej. Przepis ten nie pozostawia wątpliwości, iż ustawodawca nałożył na gminę obowiązek podejmowania wszelkich działań niezbędnych dla zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców, zarówno w wymiarze bieżącego funkcjonowania wspólnoty, jak i w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń, w tym zagrożeń o charakterze hydrologicznym i powodziowym. Obowiązek ten ma charakter realny i praktyczny, a nie jedynie deklaracyjny, co oznacza, że gmina powinna dysponować adekwatnymi instrumentami organizacyjnymi i kompetencyjnymi pozwalającymi na skuteczne wykonywanie powierzonych jej zadań.

W tym kontekście, znaczenia nabiera położenie obszaru objętego wnioskiem w bezpośrednim sąsiedztwie oraz w funkcjonalnym powiązaniu z Jeziorem Goczałkowickim, będącym jednym z największych zbiorników wodnych w Polsce, pełniącym funkcje retencyjne, przeciwpowodziowe oraz zaopatrzenia ludności w wodę. Z uwagi na charakter tego zbiornika oraz skalę potencjalnego oddziaływania ewentualnych zdarzeń nadzwyczajnych związanych z jego funkcjonowaniem, obszary przyległe, w tym tereny zamieszkałe przez mieszkańców Chybie, pozostają w strefie potencjalnego zagrożenia. Tym samym organy tej gminy ponoszą faktyczną odpowiedzialność za bezpieczeństwo mieszkańców zamieszkujących tereny, na które bezpośrednio oddziałuje infrastruktura zlokalizowana poza granicami administracyjnymi gminy, co samo w sobie stanowi absurd, skoro jej mieszkańcy są narażeni na potencjalne negatywne konsekwencje takich zjawisk, jak przykładowo powódź.

Stan taki prowadzi do sytuacji, w której występuje rozbieżność pomiędzy zakresem odpowiedzialności a zakresem faktycznych kompetencji decyzyjnych i organizacyjnych. Organy Gminy Chybie, pomimo ustawowego obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa swoim mieszkańcom, nie posiadają pełnych instrumentów oddziaływania na obszar stanowiący potencjalne źródło zagrożeń, w szczególności w zakresie planowania przestrzennego, współkształtowania zagospodarowania terenu, udziału w procedurach administracyjnych oraz bieżącego reagowania w sytuacjach nadzwyczajnych – ponieważ te tereny nie podlegają władztwu terytorialnemu gminy, jako że zasięg jej granic tam nie sięga. Ograniczenie to wynika wyłącznie z obowiązującego przebiegu granic administracyjnych, który nie odpowiada rzeczywistym powiązaniom przestrzennym, funkcjonalnym oraz społecznym.

Podkreślić należy, iż zgodnie z art. 166 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zadania publiczne służące zaspokajaniu potrzeb wspólnoty samorządowej wykonywane są przez jednostki samorządu terytorialnego jako zadania własne. Przepis ten ustanawia konstytucyjną zasadę adekwatności, zgodnie z którą zakres kompetencji jednostki samorządu terytorialnego powinien odpowiadać zakresowi realizowanych przez nią zadań oraz rzeczywistym potrzebom wspólnoty. W sytuacji, w której jednostka samorządu terytorialnego ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo mieszkańców obszaru pozostającego w bezpośrednim oddziaływaniu infrastruktury zlokalizowanej poza jej granicami, dochodzi do naruszenia tej zasady, polegającego na braku pełnej zgodności pomiędzy zakresem odpowiedzialności a zakresem kompetencji.

Należy również wskazać, że doświadczenia ostatnich lat, w tym w szczególności sytuacje powodziowe, jednoznacznie wykazały, jak istotne znaczenie ma sprawność organizacyjna oraz jednoznaczne określenie

właściwości organów odpowiedzialnych za podejmowanie działań w sytuacjach zagrożenia. W takich sytuacjach kluczowe znaczenie ma możliwość szybkiego podejmowania decyzji, bez konieczności prowadzenia uzgodnień pomiędzy różnymi jednostkami samorządu terytorialnego, których interesy oraz zakres odpowiedzialności mogą nie być w pełni zbieżne. Obecny przebieg granic administracyjnych nie zapewnia optymalnych warunków do realizacji tego celu, co w sposób oczywisty wpływa na poziom bezpieczeństwa mieszkańców.

Zmiana granic administracyjnych poprzez włączenie wnioskowanego obszaru do gminy Chybie doprowadzi do przywrócenia zgodności pomiędzy rzeczywistym układem funkcjonalnym a formalnym podziałem administracyjnym, umożliwiając organom tej gminy pełne i skuteczne wykonywanie zadań w zakresie ochrony bezpieczeństwa obywateli. Umożliwi to również prowadzenie spójnej i kompleksowej polityki w zakresie zarządzania kryzysowego, planowania przestrzennego oraz ochrony przeciwpowodziowej, co ma szczególne znaczenie w kontekście długofalowego zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców.

Nie ulega wątpliwości, iż nadrzędnym celem funkcjonowania administracji publicznej jest działanie na rzecz dobra wspólnego oraz zapewnienie bezpieczeństwa obywateli (por. *G. Dragon, P. Kuzior, M. Łyszczarz*, Samorząd gminny. Nadzór nad działalnością gminną. Komentarz, wyd. 1, 2017). Zasada ta wynika zarówno z przepisów ustawowych, jak i z konstytucyjnych podstaw funkcjonowania samorządu terytorialnego. W tym kontekście utrzymywanie stanu, w którym odpowiedzialność za bezpieczeństwo mieszkańców oraz kompetencje w zakresie oddziaływania na źródła potencjalnych zagrożeń pozostają rozdzielone pomiędzy różne jednostki samorządu terytorialnego, nie znajduje racjonalnego uzasadnienia i pozostaje w sprzeczności z zasadą efektywności działania administracji publicznej.

Włączenie wnioskowanego obszaru do granic administracyjnych gminy Chybie stanowi zatem rozwiązanie nie tylko racjonalne z punktu widzenia organizacyjnego, lecz przede wszystkim konieczne z punktu widzenia zapewnienia należytego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz umożliwienia organom gminy realizacji nałożonych na nie obowiązków ustawowych i konstytucyjnych. Zmiana ta doprowadzi do usunięcia istniejącej niespójności pomiędzy stanem prawnym a stanem faktycznym oraz przyczyni się do wzmocnienia zdolności gminy do skutecznego wykonywania zadań publicznych w zakresie ochrony życia, zdrowia i mienia jej mieszkańców, co stanowi jedną z podstawowych wartości chronionych przez polski porządek prawny.

Szczególnego znaczenia dla oceny zasadności niniejszego wniosku nabierają ustalenia wynikające z opracowania specjalistycznego pt. „Analiza hydrologiczno-hydrauliczna dla terenu w rejonie stawu Rontok i ul. Dębowej”, wykonanego na zlecenie sąsiedniej gminy – Goczałkowice-Zdrój przez podmiot wyspecjalizowany w zakresie hydrologii oraz inżynierii środowiska (https://goczałkowiczdroj.pl/aktualnosc-46595_poprawa_bezpieczenstwa.html). Opracowanie to, sporządzone w oparciu o szczegółowe dane geodezyjne, analizy hydrauliczne oraz modelowanie hydrologiczne obejmujące różne scenariusze opadowe, stanowi obiektywne i miarodajne źródło wiedzy o rzeczywistych uwarunkowaniach hydrologicznych badanego obszaru.

Wnioski zawarte w tym dokumencie w sposób jednoznaczny potwierdzają, że przyczyny występujących na przedmiotowym obszarze podtopień mają charakter trwały, systemowy oraz pozostają niezmiennie od wielu lat. W szczególności wskazano, iż w czasie wysokich stanów wód w międzywalu Wisły dochodzi do sytuacji, w której wody opadowe z obszaru zlewni potoku Goczałkowickiego oraz terenów przyległych nie mogą zostać skutecznie odprowadzone, co prowadzi do ich kumulacji oraz powstawania rozległych zastoisk wodnych. Dodatkowym czynnikiem pogłębiającym to zjawisko są szkody górnicze powodujące wieloletnie i postępujące osiadanie terenu, sięgające miejscami kilkunastu metrów, co w sposób istotny zmienia naturalne kierunki spływu wód oraz prowadzi do powstawania obszarów bezodpływowych.

Szczególnie istotne z punktu widzenia niniejszego wniosku jest jednoznaczne stwierdzenie zawarte w analizie, iż znacząca część wód powodujących zagrożenie powodziowe napływa z terenów zlokalizowanych poza granicami administracyjnymi gminy, na której obszarze występują skutki tego zagrożenia, w szczególności z rejonu stawu Rontok Duży. Wskazano przy tym, że na skutek osiadań terenu doszło do istotnej zmiany stosunków wodnych, w wyniku czego zwiększeniu uległa powierzchnia zlewni kierującej wody w stronę obszarów zabudowanych, co skutkuje dodatkowym dopływem wód do terenów już wcześniej zagrożonych podtopieniami.

Okoliczność ta ma fundamentalne znaczenie, gdyż prowadzi do sytuacji, w której organy gminy ponoszą odpowiedzialność za zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców na obszarach, na które oddziałują czynniki znajdujące się poza ich właściwością terytorialną i kompetencyjną. Oznacza to powstanie oczywistej

niespójności pomiędzy zakresem odpowiedzialności organów administracji publicznej a rzeczywistym zakresem ich kompetencji oraz możliwości podejmowania skutecznych działań zapobiegawczych.

Ekspertyza wykazała ponadto, iż ze względu na istniejące uwarunkowania terenowe, hydrologiczne oraz skutki eksploatacji górniczej nie istnieją rozwiązania, które pozwalałyby na całkowite wyeliminowanie zagrożenia powodziowego, a możliwe działania mogą jedynie ograniczyć jego skutki. Jednocześnie realizacja wskazanych w analizie rozwiązań technicznych, obejmujących między innymi budowę przepompowni, wykonanie systemów odwadniających oraz urządzeń hydrotechnicznych, wiąże się z koniecznością poniesienia bardzo wysokich nakładów finansowych, szacowanych łącznie na kwotę przekraczającą 46 milionów złotych.

Powyższe jednoznacznie potwierdza, że problem zagrożenia powodziowego na tym obszarze ma charakter trwały, strukturalny oraz ponadlokalny, a jego skuteczne rozwiązanie wymaga zapewnienia spójności pomiędzy rzeczywistym układem stosunków hydrologicznych a przebiegiem granic administracyjnych jednostek samorządu terytorialnego.

W świetle przedstawionych ustaleń nie ulega wątpliwości, iż obecny przebieg granic administracyjnych nie odpowiada rzeczywistym uwarunkowaniom przestrzennym, środowiskowym oraz funkcjonalnym, co w sposób bezpośredni wpływa na możliwość skutecznego wykonywania przez organy administracji publicznej ich podstawowych obowiązków, w szczególności w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców oraz ochrony ich życia i mienia.

Uwzględnienie niniejszego wniosku i dokonanie wnioskowanej zmiany granic administracyjnych pozwoli na dostosowanie przebiegu granic do rzeczywistych uwarunkowań terenowych oraz funkcjonalnych, zapewniając tym samym spójność kompetencyjną organów odpowiedzialnych za zarządzanie tym obszarem, a w konsekwencji przyczyni się do zwiększenia skuteczności działań podejmowanych w zakresie ochrony przeciwpowodziowej oraz realizacji zadań publicznych, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o samorządzie gminnym, obejmujących w szczególności sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpowodziowej.

W tym stanie rzeczy należy jednoznacznie stwierdzić, iż niniejszy wniosek posiada pełne, wieloaspektowe i należycie udokumentowane uzasadnienie faktyczne oraz prawne. Jego realizacja będzie stanowiła działanie zmierzające do przywrócenia stanu zgodnego z historycznym przebiegiem granic, zasadą racjonalności podziału terytorialnego oraz zasadą poszanowania dziedzictwa historycznego wspólnoty samorządowej.

Wniosek ten, kierowany za pośrednictwem Wojewody Śląskiego do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, zmierza do zainicjowania podjęcia przez właściwe organy państwa działań prowadzących do wydania rozporządzenia przywracającego stan zgodny z historyczną tożsamością mieszkańców gminy Chybie, a tym samym realizującego zasady sprawiedliwości terytorialnej, racjonalności administracyjnej oraz poszanowania dziedzictwa lokalnej wspólnoty samorządowej.

4. Stanowisko wnioskodawcy dotyczące spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym.

Zmiana granic należy do najdonioślejszych ustrojowo korekt podziału terytorialnego kraju. Wynika to z faktu, iż gminy są podstawowymi jednostkami samorządu terytorialnego w rozumieniu art. 164 ust. 1 Konstytucji.

Dlatego też, powstanie samorządu terytorialnego w 1990 roku opierało się na założeniu zachowania dotychczasowych granic gmin, mimo zmiany ustroju. Podział terytorialny powinien uwzględniać nie tylko istniejącą już szeroko pojętą infrastrukturę (gospodarczą, komunikacyjną, edukacyjną, kulturalną itd.) i powstałe na jej bazie związki, ale sposób jej wykorzystania oraz czynniki natury psychologicznej. Kształtują się one bowiem przez dłuższy czas pod wpływem różnorodnych czynników (por. *P. Drembkowski, P. J. Suwaj* (red.), *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, wyd. 1, 2023).

Jako więzi społeczne należy rozumieć ogół stosunków społecznych łączących jednostki w grupy i kręgi społeczne. Ważnym czynnikiem łączącym mieszkańców Gminy Chybie jest poczucie tożsamości z terytorium Zarzecza oraz poczucie wspólnoty interesów i wartości, co potwierdziły w sposób niebudzący wątpliwości wyniki konsultacji społecznych.

Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustalenie i zmiana granic gmin dokonywane są w sposób zapewniający gminie terytorium możliwie jednorodne ze względu na układ

osadniczy i przestrzenny, uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewniający zdolność wykonywania zadań publicznych.

W ocenie Rady Gminy Chybie, przyłączenie obszaru objętego wnioskiem do Gminy Chybie pełni zrealizuje ustawowe przesłanki kształtowania zasadniczego podziału terytorialnego, zwłaszcza w kontekście art. 4 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym ustalenie i zmiana granic gmin dokonywane są w sposób zapewniający gminie terytorium możliwie jednorodne ze względu na układ osadniczy i przestrzenny, uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewniający zdolność wykonywania zadań publicznych. W szczególności, doprowadzi do przywrócenia dawnego stanu rzeczy, tożsamesego z poczuciem przynależności mieszkańców okolicznych sołectw.

Nie powinno tym samym budzić wątpliwości, iż przeprowadzone konsultacje społeczne dały wyraz identyfikacji działań i przekonań znacznej większości mieszkańców Gminy Chybie, którzy działali w obronie wspólnego dobra i tożsamości. Ponadto, proponowana zmiana nie będzie miała negatywnego wpływu na zagospodarowanie przestrzenne.

Rada Gminy Chybie stwierdza zatem, że proponowana zmiana granic spełnia przesłanki, o których mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, tj. zapewni zachowanie jednorodnego układu osadniczego i przestrzennego z uwzględnieniem infrastruktury społecznej i technicznej, a także więzi społecznych, gospodarczych i kulturowych.

5. Podstawowe dane statystyczne dotyczące liczby ludności na terenie objętym wnioskiem, a także powierzchni tego terenu.

Łączna powierzchnia działek objętych wnioskiem o zmianę granic administracyjnych, zgodnie z wykazem stanowiącym załącznik do uchwały Nr XVI/107/2025 Rady Gminy Chybie z dnia 24 czerwca 2025 r., wynosi 1313,3425 ha. Powierzchnię tę stanowią tereny niezamieszkałe.

6. Określenie szacunkowych kosztów jednorazowych i stałych wprowadzenia proponowanej zmiany

Zakłada się, że wprowadzenie proponowanej zmiany granic administracyjnych wiąże się z poniesieniem kosztów jednorazowych. Należy zwrócić jednak uwagę, że nie wystąpią dodatkowe koszty dla mieszkańców związane z wymianą dokumentów, takich jak: dowody osobiste, paszporty, prawa jazdy, dowody rejestracyjne i inne dokumenty, ponieważ na tych terenach nikt nie jest zameldowany. Koszty jednorazowe stanowią przede wszystkim konieczność wykonania czynności administracyjnych, związanymi z dokonaniem zmian w ewidencji gruntów i budynków oraz w zakresie opłat związanych z wpisami w księgach wieczystych, a także w związku z wymianą czy przesunięciem tablic informacyjnych i drogowych. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia przedmiotowego wniosku konieczna będzie aktualizacja ewidencji gruntów i budynków, wymagająca opracowania operatu technicznego przez uprawnionego geodetę, który podlega przyjęciu do powiatowego zasobu geodezyjno-kartograficznego prowadzonego przez Starostę Cieszyńskiego, zawierającego między innymi aktualizację danych ewidencyjnych wraz z analitycznym opisem granic wszystkich nieruchomości geodezyjnych, co szacuje się na co najmniej 30 000 zł. Koszt prac geodezyjnych poniesie Gmina Chybie.

7. Wyniki konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Chybie

W dniu 24 września 2024 r., Rada Gminy Chybie uchwałą nr VI/34/2024 wyraziła wolę zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice-Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego. Uchwała dała początek procedurze zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie i przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami. Uchwała niniejsza została zmieniona uchwałą nr XVI/107/2025 z dnia 26 sierpnia 2025 r. w zakresie załącznika do uchwały stanowiącego wykaz działek objętych proponowaną zmianą.

Termin i miejsce przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami określone zostały w zarządzeniu nr IR.0050.1.1.2025 Wójta Gminy Chybie z dnia 3 stycznia 2025 r.

Konsultacje z mieszkańcami Gminy Chybie w sprawie zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice-Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego przeprowadzono na podstawie uchwały nr VI/34/2024 Rady Gminy Chybie z dnia 24 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do procedury zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie i przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami oraz zarządzenia Wójta Gminy Chybie z dnia 3 stycznia 2025 r. w sprawie określenia terminu i miejsca przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Gminy.

Konsultacje z mieszkańcami przeprowadzono w okresie od dnia 14 stycznia 2025 r. do dnia 31 marca 2025 r. Ogólna liczba mieszkańców Gminy Chybie uprawnionych do udziału w konsultacjach wyniosła 9559 osób. W podziale na poszczególne jednostki pomocnicze gminy:

- a) sołectwo Chybie: 3833 osób,
- b) sołectwo Frelichów: 676 osób,
- c) sołectwo Mnich: 3630 osób,
- d) sołectwo Zaborze: 1154 osób,
- e) sołectwo Zarzecze: 266 osób.

Ogólna liczba mieszkańców Gminy Chybie, która wzięła udział w konsultacjach, wyniosła 360 osób.

Liczba mieszkańców Gminy Chybie, która wzięła udział w konsultacjach w podziale na jednostki pomocnicze gminy:

- a) sołectwo Chybie: 183 osoby,
- b) sołectwo Frelichów: 29 osób,
- c) sołectwo Mnich: 77 osób,
- d) sołectwo Zaborze: 1 osoba,
- e) sołectwo Zarzecze: 70 osób.

Po przeliczeniu i sprawdzeniu ankiet konsultacyjnych, na podstawie zawartych w nich informacji, Komisja ustaliła, iż na pytanie „Czy jest Pani/Pan za zmianą granic administracyjnych Gminy Chybie, polegającą na włączeniu do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice-Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego?” – wyniosła:

Liczba ważnych Ankiet konsultacyjnych w podziale na jednostki pomocnicze gminy:

- a) Sołectwo Chybie: 181
  - b) Sołectwo Frelichów: 29
  - c) Sołectwo Mnich: 74
  - d) Sołectwo Zaborze: 1
  - e) Sołectwo Zarzecze: 70
- ogółem: 355.

Liczba nieważnych Ankiet konsultacyjnych w podziale na jednostki pomocnicze gminy:

- a) Sołectwo Chybie: 2
  - b) Sołectwo Frelichów: 0
  - c) Sołectwo Mnich: 3
  - d) Sołectwo Zaborze: 0
  - e) Sołectwo Zarzecze: 0
- ogółem: 5.

Po przeliczeniu i sprawdzeniu Ankiet konsultacyjnych, na podstawie zawartych w nich informacji, Komisja ustaliła, iż na pytanie „Czy jest Pani/Pan za zmianą granic administracyjnych Gminy Chybie, polegającą na włączeniu do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice-Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego?”:

a) w Sołectwie Chybie odpowiedzi:

- „JESTEM ZA” udzieliło: 168 osób,
- „JESTEM PRZECIW” udzieliło: 9 osób,
- „WSTRZYMUJĘ SIĘ” udzieliły: 4 osoby,

b) w Sołectwie Frelichów odpowiedzi:

„JESTEM ZA” udzieliło: 29 osób,
„JESTEM PRZECIW” udzieliło: 0 osób,
„WSTRZYMUJĘ SIĘ” udzieliło: 0 osób,

c) w Sołectwie Mnich odpowiedzi:

„JESTEM ZA” udzieliło: 71 osób,
„JESTEM PRZECIW” udzieliła: 1 osoba,
„WSTRZYMUJĘ SIĘ” udzieliły: 2 osoby,

d) w Sołectwie Zaborze odpowiedzi:

„JESTEM ZA” udzieliła: 1 osoba,
„JESTEM PRZECIW” udzieliło: 0 osób,
„WSTRZYMUJĘ SIĘ” udzieliło: 0 osób,

e) w Sołectwie Zarzeczce odpowiedzi:

„JESTEM ZA” udzieliło: 65 osób,
„JESTEM PRZECIW” udzieliło: 0 osób,
„WSTRZYMUJĘ SIĘ” udzieliło: 5 osób,

f) ŁĄCZNIE odpowiedzi:

„JESTEM ZA” udzieliło: 334 osób,
„JESTEM PRZECIW” udzieliło: 10 osób,
„WSTRZYMUJĘ SIĘ” udzieliło: 11 osób.

8. Dane poświadczające brak wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 4d ustawy o samorządzie gminnym wraz z uzasadnieniem

Zgodnie z art. 4d ustawy o samorządzie gminnym Rada Ministrów nie przeprowadza zmian, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1, jeżeli:

- 1) dochody podatkowe na mieszkańca gminy w zmienionych granicach lub gminy utworzonej byłyby niższe od najniższych dochodów podatkowych na mieszkańca ustalonych dla poszczególnych gmin zgodnie z ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego;
- 2) gmina w zmienionych granicach lub gmina utworzona byłaby mniejsza od najmniejszej pod względem liczby mieszkańców gminy w Polsce według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ogłoszenie rozporządzenia, o którym mowa w art. 4.

Mając na uwadze powyższe oraz odnosząc się w pierwszej kolejności do kwestii wykazania, iż w przypadku uwzględnienia przedmiotowego wniosku dochody podatkowe na mieszkańca gminy w zmienionych granicach nie byłyby niższe od najniższych dochodów podatkowych na mieszkańca ustalonych dla poszczególnych gmin zgodnie z ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, niniejszym wskazać należy, iż zgodnie z informacjami zawartymi w obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2024 r. w sprawie wartości wskaźnika dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie i wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich gmin na rok 2025 (M. P. z 2024 r. poz. 1083), najniższe dochody podatkowe na mieszkańca gminy, ustalone zgodnie z ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w roku 2025 posiadała gmina Dydnia – 580,51 zł. Natomiast dochody podatkowe na mieszkańca gminy, ustalone zgodnie z ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w roku 2025 dla poszczególnych gmin objętych wnioskiem, wynosiły odpowiednio: Gmina Chybie – 1 816,17 zł oraz Gmina Goczałkowice - Zdrój – 3 740,89zł.

Mając na uwadze powyższe oraz fakt, iż w przypadku uwzględnienia niniejszego wniosku liczba mieszkańców wyżej wymienionych gmin nie ulegnie zmianie, albowiem tereny objęte wnioskiem są niezamieszkałe, uwzględnienie wniosku nie będzie skutkowało wystąpieniem okoliczności, o której mowa w art. 4d pkt. 1 u.s.g.

Odnosząc się natomiast do kwestii wykazania, iż w przypadku uwzględnienia przedmiotowego wniosku zarówno Gmina Chybie, jak również Gmina Goczałkowice – Zdrój nie będą mniejsze od najmniejszej pod względem liczby mieszkańców gminy w Polsce według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ogłoszenie rozporządzenia, niniejszym wskazać należy, iż na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego zawartych w dokumencie (opublikowanym na stronie: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/powierzchnia-i-ludnosc-w-przekroju-terytorialnym-w-2025-r-%20,7,22.html?contrast=yellow-black>) „Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2025 r.” (s. 22) ustalono, iż najmniejszą gminą w Polsce, pod względem liczby mieszkańców, jest Gmina Krynica Morska w pow. nowodworskim w woj. Pomorskim w której liczba ludności wynosi 1 157 osób. Jednocześnie na podstawie Rejestru Mieszkańców Gminy Chybie ustalono, iż na dzień 31 grudnia 2025 r. Gmina Chybie posiadała 9 611 mieszkańców.

Mając na uwadze powyższe oraz fakt, iż w przypadku uwzględnienia niniejszego wniosku liczba mieszkańców wyżej wymienionych gmin nie ulegnie zmianie, albowiem tereny objęte wnioskiem są niezamieszkałe, uwzględnienie wniosku nie będzie skutkowało wystąpieniem okoliczności, o której mowa w art. 4d pkt. 2 u.s.g.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie nie wystąpiły okoliczności wymienione w art. 4d ustawy o samorządzie gminny.

9. Podsumowanie

Mając na uwadze całokształt przedstawionych uwarunkowań faktycznych i prawnych, w szczególności jednoznacznie udokumentowaną historyczną przynależność obszaru objętego wnioskiem do gminy Chybie, jego wielowiekowy związek przestrzenny, społeczny i funkcjonalny z tą jednostką samorządu terytorialnego, a także wtórny i techniczny charakter zmian granic administracyjnych dokonanych w następstwie realizacji inwestycji polegającej na budowie Zbiornika Goczałkowickiego, należy stwierdzić, iż wnioskowana zmiana granic administracyjnych znajduje pełne i wieloaspektowe uzasadnienie.

Wnioskowana korekta granic stanowi działanie zmierzające do przywrócenia stanu zgodnego z historycznie ukształtowanym przebiegiem granic, rzeczywistymi więziami etnicznymi oraz tożsamością wspólnoty Chybie związanej z miejscowością Zarzecze. Jednocześnie zmiana ta pozostaje zgodna z zasadami określonymi w ustawie o samorządzie gminnym, w szczególności w zakresie uwzględniania uwarunkowań historycznych, przestrzennych oraz społecznych przy ustalaniu granic jednostek samorządu terytorialnego.

Podkreślenia wymaga, iż proponowana zmiana granic nie narusza interesu mieszkańców, nie powoduje zakłócenia istniejących struktur osadniczych ani nie wpływa negatywnie na wykonywanie zadań publicznych przez sąsiednie jednostki samorządu terytorialnego, w tym Gminę Goczałkowice-Zdrój, gdyż obejmuje obszar niezamieszkały, stanowiący obecnie teren zbiornika wodnego, zalany wodami. Zmiana ta ma charakter porządkujący oraz restytucyjny, prowadząc do zapewnienia większej spójności przestrzennej oraz zgodności podziału administracyjnego z rzeczywistymi uwarunkowaniami historycznymi tego miejsca.

Realizacja wnioskowanej zmiany przyczyni się do uporządkowania przebiegu granic administracyjnych, wzmocnienia integralności terytorialnej gminy Chybie oraz przywrócenia zgodności pomiędzy formalnym podziałem administracyjnym a historycznym i przestrzennym charakterem tego obszaru. Stanowiąc będzie również wyraz poszanowania dziedzictwa historycznego oraz ciągłości wspólnoty, której integralność została naruszona w następstwie realizacji założeń z okresu PRL. Uwzględnienie niniejszego wniosku będzie stanowiło realizację zasad racjonalnego kształtowania podziału terytorialnego państwa, poszanowania historycznych uwarunkowań przestrzennych oraz wzmocnienia spójności wspólnot samorządowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz interesem publicznym. Wnioskowana zmiana granic administracyjnych Gminy Chybie znajduje silne uzasadnienie nie tylko w przesłankach historycznych, lecz również w aktualnych uwarunkowaniach społecznych, funkcjonalnych i systemowych, które łącznie przemawiają za zasadnością i racjonalnością postulowanej korekty granic.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, iż obszar objęty niniejszym wnioskiem stanowi teren o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności Gminy Chybie, będący integralną częścią historycznego obszaru miejscowości Zarzecze, której zdecydowana większość została utracona w wyniku realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, tj. budowy Zbiornika Goczałkowickiego. Pomimo formalnej zmiany przynależności administracyjnej tego obszaru, więź społeczna, kulturowa oraz historyczna pomiędzy tym terenem a wspólnotą samorządową Gminy Chybie nigdy nie została zerwana, co znajduje

wyraz w nieprzerwanej aktywności społecznej mieszkańców, działalności organizacji społecznych, a także w jednoznacznie wyrażonej woli mieszkańców gminy.

Wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych jednoznacznie wskazują, iż mieszkańcy Gminy Chybie w przeważającej większości popierają ideę przywrócenia historycznego związku przedmiotowego obszaru z Gminą Chybie. Wynik konsultacji stanowi wyraz świadomej i odpowiedzialnej decyzji wspólnoty samorządowej, realizującej przysługujące jej konstytucyjne prawo do współdecydowania o kształcie organizacji terytorialnej, w ramach zasady samorządności lokalnej wyrażonej w art. 16 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wnioskowana zmiana granic znajduje również uzasadnienie z punktu widzenia zasad racjonalnej organizacji terytorialnej państwa oraz efektywności wykonywania zadań publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego. Obecny przebieg granicy administracyjnej ma charakter wtórny i wynika wyłącznie z konsekwencji realizacji inwestycji hydrotechnicznej, nie zaś z naturalnych, historycznych lub funkcjonalnych uwarunkowań przestrzennych. Przywrócenie granic zgodnych z historycznym i społecznym układem przestrzennym przyczyni się do zwiększenia spójności terytorialnej Gminy Chybie oraz lepszego odzwierciedlenia rzeczywistych więzi społecznych i funkcjonalnych.

Podkreślenia wymaga również, iż wnioskowana zmiana granic nie narusza interesu publicznego, nie prowadzi do zakłócenia ciągłości wykonywania zadań publicznych ani nie powoduje negatywnych skutków dla funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego objętych zmianą. Przeciwnie, stanowi ona działanie zmierzające do uporządkowania stanu prawnego w sposób odpowiadający rzeczywistości stanowi historycznemu, społecznemu i przestrzennemu.

Nie bez znaczenia pozostaje również aspekt symboliczny i tożsamościowy wnioskowanej zmiany. Przywrócenie przedmiotowego obszaru w granice administracyjne Gminy Chybie stanowić będzie akt przywrócenia historycznej ciągłości wspólnoty samorządowej oraz wyraz poszanowania dziedzictwa kulturowego i historycznego mieszkańców tej gminy, których przodkowie zostali pozbawieni swojej małej ojczyzny w wyniku realizacji inwestycji o charakterze ponadlokalnym.

Istotnym argumentem uzasadniającym wystąpienie z niniejszym wnioskiem pozostaje również konieczność zapewnienia bezpieczeństwa wspólnocie samorządowej Gminy Chybie, w szczególności w kontekście zagrożeń powodziowych związanych z bezpośrednią bliskością Jeziora Goczałkowickiego. Obszar objęty wnioskiem stanowi integralną część tego zbiornika, którego funkcjonowanie pozostaje w bezpośrednim związku z bezpieczeństwem terenów położonych w granicach administracyjnych Gminy Chybie. Sytuacje nadzwyczajne, takie jak wezbrania wód, podtopienia, awarie infrastruktury hydrotechnicznej lub inne zdarzenia o charakterze nagłym i kryzysowym, mogą wywierać bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców tej gminy, jej infrastrukturę oraz sposób wykonywania zadań publicznych przez jej organy – przy czym Gmina Chybie, z racji dotychczasowego przebiegu granic, jest pozbawiona możliwości jakiegokolwiek wpływu na takie sytuacje z racji braku władztwa nad tymi obszarami. Nie można uważać, że zagrożenie takie ma charakter wyłącznie hipotetyczny, bowiem doświadczenia ostatnich lat jednoznacznie potwierdzają realność występowania zjawisk powodziowych na obszarze południowej Polski, w tym w zlewni rzeki Wisły, której elementem pozostaje Zbiornik Goczałkowicki. W szczególności, we wrześniu 2024 r. na znacznych obszarach Europy Środkowej, w tym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, wystąpiła rozległa powódź spowodowana intensywnymi i długotrwałymi opadami atmosferycznymi, prowadzącymi do gwałtownych wezbrań rzek, przekroczenia stanów alarmowych oraz wystąpienia licznych podtopień. Zdarzenia te wymagały podejmowania przez organy administracji publicznej działań o charakterze nadzwyczajnym, w tym związanych z ochroną ludności oraz zabezpieczeniem infrastruktury.

Wystąpienie powodzi o tak dużej skali unaocznilo rzeczywisty, a nie jedynie hipotetyczny charakter zagrożeń związanych z funkcjonowaniem systemów hydrotechnicznych, a także potwierdziło konieczność zapewnienia spójności kompetencyjnej organów administracji publicznej odpowiedzialnych za bezpieczeństwo lokalnych wspólnot. W kontekście położenia Gminy Chybie w bezpośrednim sąsiedztwie Zbiornika Goczałkowickiego, pełniącego funkcję retencyjną w systemie ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Wisły, nie ulega wątpliwości, iż potencjalne zdarzenia o podobnym charakterze mogą w sposób bezpośredni oddziaływać na bezpieczeństwo tej wspólnoty samorządowej. Tym samym, konieczne jest zapewnienie organom Gminy Chybie odpowiednich kompetencji terytorialnych umożliwiających podejmowanie adekwatnych działań w zakresie realizacji ustawowych zadań związanych z ochroną przeciwpowodziową oraz bezpieczeństwem mieszkańców.

W obecnym stanie rzeczy, mimo bezpośredniego oddziaływania tego obszaru na bezpieczeństwo wspólnoty samorządowej Gminy Chybie, gmina pozostaje obecnie bez jakiegokolwiek udziału w administrowaniu terenem oraz nie posiada adekwatnych kompetencji terytorialnych umożliwiających podejmowanie samodzielnych działań przeciwpowodziowych. Kompetencje administracyjne w tym zakresie pozostają przypisane innej jednostce samorządu terytorialnego – Gminie Goczałkowice-Zdrój, pomimo że skutki funkcjonowania zbiornika mogą w sposób bezpośredni oddziaływać na obszar i mieszkańców Gminy Chybie. Prowadzi to do stanu, w którym wspólnota samorządowa realnie narażona na skutki potencjalnych zagrożeń nie posiada możliwości bezpośredniego zarządzania kryzysowego obszarem mającym istotne znaczenie dla jej bezpieczeństwa.

Stan taki należy uznać za nieodpowiadający zasadzie racjonalnego i efektywnego wykonywania zadań publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o samorządzie gminnym, do zadań własnych gminy należą sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpowodziowej. Realizacja tych zadań wymaga zapewnienia organom gminy odpowiednich kompetencji w odniesieniu do obszarów pozostających w bezpośrednim związku z bezpieczeństwem jej mieszkańców. Brak bezpośredniego udziału w administrowaniu obszarem Zbiornika Goczałkowickiego ogranicza możliwości prowadzenia przez Gminę Chybie ochrony przeciwpowodziowej oraz reagowania w sytuacjach zagrożenia.

Znaczenie powyższego należy rozpatrywać również w kontekście doświadczeń związanych z występowaniem w ostatnich latach zjawisk o charakterze powodziowym na obszarze południowej Polski, które jednoznacznie wskazują na konieczność zapewnienia spójności pomiędzy zakresem terytorialnym właściwości organów administracji publicznej a obszarem, na który oddziałują potencjalne zagrożenia. W sytuacjach nadzwyczajnych kluczowe znaczenie ma możliwość podejmowania przez właściwe organy gminy bezpośrednich i niezwłocznych działań w odniesieniu do obszaru stanowiącego źródło zagrożenia.

Wnioskowana zmiana granic administracyjnych Gminy Chybie ma doprowadzić do usunięcia wyżej wskazanych niespójności, zapewniając jednocześnie zgodność pomiędzy rzeczywistym oddziaływaniem obszaru Zbiornika Goczałkowickiego a zakresem kompetencji organów gminy właściwej ze względu na interes jej wspólnoty samorządowej. Przyczyni się to do wzmocnienia zdolności Gminy Chybie do realizacji jej ustawowych zadań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej, zarządzania bezpieczeństwem oraz ochrony życia, zdrowia i mienia mieszkańców.

W tym stanie rzeczy wnioskowana zmiana granic stanowi działanie w pełni uzasadnione, zgodne z interesem społecznym, zasadami racjonalnej organizacji terytorialnej państwa, a także konstytucyjnymi zasadami samorządności i pomocniczości.

Wnioskowana zmiana granic administracyjnych Gminy Chybie pozostaje tym samym w pełnej zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz fundamentalnymi zasadami ustrojowymi Rzeczypospolitej Polskiej, regulującymi funkcjonowanie samorządu terytorialnego oraz organizację podziału terytorialnego państwa. Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, tworzy, łączy, dzieli i znosi gminy oraz ustala ich granice, kierując się przy tym przede wszystkim zapewnieniem jednostkom samorządu terytorialnego zdolności wykonywania zadań publicznych oraz uwzględniając więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewnienie jednorodności terytorialnej. Wnioskowana zmiana granic realizuje wskazane w powyższym przepisie kryteria w sposób pełny i jednoznaczny. Obszar objęty wnioskiem wykazuje ścisłe i niepodważalne powiązania historyczne, społeczne i kulturowe ze wspólnotą samorządową Gminy Chybie, stanowiąc przez stulecia integralną część tej wspólnoty. Obecny stan prawny ma charakter wtórny i wynika wyłącznie z następstw realizacji inwestycji hydrotechnicznej o charakterze ponadlokalnym, która doprowadziła do administracyjnego wyłączenia tego obszaru z granic gminy, pomimo zachowania jego historycznej i społecznej tożsamości.

Wnioskowana zmiana granic przyczyni się do przywrócenia zgodności pomiędzy formalnym przebiegiem granic administracyjnych a rzeczywistym układem historycznym, społecznym i przestrzennym, co stanowi realizację zasady racjonalności podziału terytorialnego państwa.

Jednocześnie należy podkreślić, iż wnioskowana zmiana granic nie spowoduje naruszenia stabilności funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego objętych zmianą, nie wpłynie negatywnie na wykonywanie przez nie zadań publicznych oraz nie doprowadzi do pogorszenia warunków życia mieszkańców. Przeciwnie, stanowić będzie działanie porządkujące stan prawny w sposób odpowiadający rzeczywistym uwarunkowaniom historycznym i społecznym.

Wnioskowana zmiana granic stanowi również realizację konstytucyjnej zasady samorządności, określonej w art. 16 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którą ogół mieszkańców jednostek zasadniczego podziału terytorialnego stanowi z mocy prawa wspólnotę samorządową. Wyrażona w toku konsultacji społecznych wola mieszkańców Gminy Chybie stanowi jednoznaczny wyraz dążenia tej wspólnoty do przywrócenia historycznych granic swojej małej ojczyzny.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, iż wnioskowana zmiana granic stanowić będzie akt przywrócenia historycznej sprawiedliwości wobec społeczności dotkniętej skutkami realizacji inwestycji publicznej, która doprowadziła do utraty znacznej części jej historycznego terytorium.

W tym stanie rzeczy wnioskowana zmiana granic administracyjnych Gminy Chybie pozostaje w pełni uzasadniona zarówno z punktu widzenia obowiązujących przepisów prawa, jak i zasad racjonalnej organizacji terytorialnej państwa, interesu społecznego oraz poszanowania dziedzictwa historycznego i kulturowego wspólnoty samorządowej.

W związku z powyższym, wnosi się o podjęcie przez właściwe organy administracji rządowej, za pośrednictwem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, działań zmierzających do dokonania zmiany granic administracyjnych gminy Chybie w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zgodnie z zakresem określonym w niniejszym wniosku.

Mając na uwadze przedstawione powyżej uwarunkowania faktyczne, prawne, historyczne, społeczne i funkcjonalne, wniosek o zmianę granic administracyjnych Gminy Chybie należy uznać za w pełni uzasadniony i zasługujący na uwzględnienie.

Wykaz dokumentów załączonych do wniosku:

- 1) uchwała Nr VI/34/2024 Rady Gminy Chybie z dnia 24 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do procedury zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie i przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Chybie;
- 2) zarządzenie nr IR.00501.1.2025 Wójta Gminy Chybie z dnia 3 stycznia 2025 r. w sprawie określenia terminu i miejsca przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Gminy Chybie w sprawie zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie, ilości i składu osobowego komisji do spraw przeprowadzenia konsultacji oraz wzoru protokołu zawierającego wyniki konsultacji;
- 3) uchwała Nr XVI/107/2025 Rady Gminy Chybie z dnia 26 sierpnia 2025 r. o zmianie uchwały nr VI/34/2024 Rady Gminy Chybie z dnia 24 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do procedury zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie i przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami;
- 4) uchwała Nr ..... Rady Gminy Chybie z dnia 24 marca 2026 r. o zmianie uchwały nr VI/34/2024 Rady Gminy Chybie z dnia 24 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do procedury zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie i przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami, zmienionej uchwałą NR XVI/107/2025 Rady Gminy Chybie z dnia 26 sierpnia 2025 r. o zmianie uchwały NR VI/34/2024 Rady Gminy Chybie z dnia 24 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do procedury zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie i przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami;
- 5) uchwała NR XXIII/158/2026 Rady Gminy Chybie z dnia 24 lutego 2026 r. w sprawie opinii dotyczącej zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego;
- 6) wniosek Wójta Gminy Chybie do Przewodniczącego Rady Powiatu Cieszyńskiego zawierający prośbę o podjęcie przez Radę Powiatu Cieszyńskiego działań zmierzających do wyrażenia poprzedzonej przeprowadzeniem konsultacji z mieszkańcami opinii w przedmiocie zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego;
- 7) uchwała Nr XVI/130/2025 Rady Gminy Goczałkowice – Zdrój z dnia 26 sierpnia 2025 r. w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie zmiany granic administracyjnych Gminy Goczałkowice;
- 8) pismo skierowane do Wójta Gminy Goczałkowice – Zdrój oraz Rady Gminy Goczałkowice – Zdrój, stanowiące odpowiedź na okoliczności wskazane w załączniku do uchwały Nr XVI/130/2025 Rady Gminy Goczałkowice – Zdrój z dnia 26 sierpnia 2026 r. w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie zmiany granic administracyjnych Gminy Goczałkowice;

- 9) uchwała Nr XIX/132/25 Rady Powiatu Pszczyńskiego z dnia 27 sierpnia 2025 r. w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie zmiany granic administracyjnych Gminy Goczałkowice – Zdrój naruszającej granice Powiatu Pszczyńskiego oraz Protokół z ustalenia wyników konsultacji z mieszkańcami Gminy, stanowią załączniki do niniejszego wniosku.
- 10) mapa topograficzna w skali 1:50 000 z zaznaczeniem dotychczasowych granic gmin objętych wnioskiem i siedzib ich władz oraz proponowanych zmian;
- 11) opinia Głównego Geodety Kraju potwierdzająca przebieg dotychczasowych granic gmin objętych wnioskiem z rejestrem granic i powierzchni jednostek zasadniczego podziału terytorialnego kraju;
- 12) skierowany do Urzędu Gminy Goczałkowice – Zdrój wniosek o wydanie zaświadczenia, iż tereny objęte wnioskiem są niezamieszkałe;
- 13) zaświadczenie z Urzędu Gminy Goczałkowice – Zdrój z dnia 2 marca 2026 r. poświadczające, iż tereny objęte wnioskiem są niezamieszkałe;
- 14) wniosek o wydanie przez Starostę Pszczyńskiego zaświadczenia potwierdzającego zgodność danych zawartych w załączniku Nr 1 do uchwały Nr VI/34/2024 Rady Gminy Chybie z dnia 24 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do procedury zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie i przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Chybie z operatem ewidencyjnym;
- 15) zaświadczenie Starosty Pszczyńskiego potwierdzające zgodność danych zawartych w załączniku Nr 1 do uchwały Nr VI/34/2024 Rady Gminy Chybie z dnia 24 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do procedury zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie i przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Chybie z operatem ewidencyjnym;
- 16) wypis z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczący działek objętych wnioskiem o zmianę granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego;
- 17) ANALIZA HYDROLOGICZNO-HYDRAULICZNA DLA TERENU W REJONIE STAWU RONTOK (MAŁY) I UL. DĘBOWEJ - OPRACOWANIE KOMPLEKSOWEGO DYNAMICZNEGO MODELU HYDROLOGICZNO-HYDRAULICZNEGO;
- 18) Dokument „Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2025 r.”;
- 19) dysk CD zawierający załączniki do wniosku w wersji elektronicznej;
- 20) wybrane artykuły prasowe publikowane w Internecie (online) oraz w wydaniach papierowych prasy:
  - „*Miłośnicy Zarzecza się spotkali*” – <https://wiadomosci.ox.pl/milosnicy-zarzecza-sie-spotkali,93719> (dostęp na 16.03.2026 r.);
  - „*Zarzecze: Powstał film o wsi zalanej wodami Zbiornika Goczałkowickiego "Zatopione w pamięci"*” - <https://bielskobiała.naszemiasto.pl/zarzecze-powstal-film-o-wsi-zalanej-wodami-zbiornika/ar/c13-1994940> (dostęp na 16.03.2026 r.);
  - „*Dzieci grały tu czaszkami jak w piłkę, a kości z cmentarza nosili pijani więźniowie. Jaki mroczny sekret skrywa Śląska Atlantyda?*” - <https://bielskobiała.naszemiasto.pl/dzieci-graly-tu-czaszkami-jak-w-pilke-a-kosci-z-cmentarza/ar/c1-9204835> (dostęp na 16.03.2026 r.);
  - „*Zatopiona wieś Zarzecze*” - <https://wislawodnagranica.pl/article/zatopiona-wies-zarzecze/> (dostęp na 16.03.2026 r.);
  - „*"Śląska Atlantyda" czasów PRL-u. Prace musieli wykonywać więźniowie, nikt inny nie chciał*” - <https://podroze.onet.pl/ciekawe/zatopione-miasto-historia-wsi-zarzecze-zatopionej-przez-wladze-prl-u/ldb1mwz> (dostęp na 16.03.2026 r.);
  - „*Nieistniejący cmentarz w wiosce, której historię zakończyła woda*” - <https://bielskobiała.wyborcza.pl/bielskobiała/5,88025,24122274.html> (dostęp na 16.03.2026 r.);
  - „*Dawne Zarzecze i procedura zmiany granic administracyjnych gminy Chybie*” - https://www.chybie.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&submenu=1&menu=1&dzialy=1&akcja=artykul&artykul=6568 (dostęp na 16.03.2026 r.);

„Do kogo powinien należeć teren po dawnej wsi Zarzecze? Rozgorzał spór o granice” - <https://beskidzka24.pl/do-kogo-powinien-nalezec-teren-po-dawnej-wsi-zarzecze-rozgorzal-spor-o-granice/> (dostęp na 16.03.2026 r.);

„Chybie chce wrócić do poprzedniego rozmiaru. Radni zrobili pierwszy krok, by odzyskać dawne Zarzecze!” - <https://beskidzka24.pl/chybie-chce-wrocic-do-poprzedniego-rozmiaru-odzyskac-zarzecze/> (dostęp na 16.03.2026 r.);

informacje dotyczące Towarzystwa Miłośników Zarzecza - https://www.chybie.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=44&strona=1&sub=13 (dostęp na 16.03.2026 r.);

21) odpis z Krajowego Rejestru Sądowego dot. Towarzystwa Miłośników Zarzecza;

22) wybrane fragmenty oraz egzemplarze publikacji: „Chybie. Dzieje Gminy od czasów najdawniejszych do współczesności”, „Ostatnie roki”, „Gazeta Zarzecka”.

Uzasadnienie

do Uchwały Nr ..... Rady Gminy Chybie z dnia 24 marca 2026 r. w sprawie wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o zmianę granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego

Członkowie Stowarzyszenia „Towarzystwo Przyjaciół Zarzecza” zwrócili się do Wójta Gminy Chybie z prośbą o podjęcie działań zmierzających do zainicjowania procedury zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do obszaru Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego, na którym to terenie przed utworzeniem wyżej wymienionego Zbiornika, zlokalizowane było 80% ówczesnego obszaru wsi Zarzecze. Z uwagi na fakt, iż na terenie Gminy Chybie koncentrują się działania dawnych mieszkańców wsi Zarzecze oraz ich potomków, które mają na celu ocalenie pamięci, historii, gwary i folkloru Wsi Zarzecze i realizowane są w szczególności poprzez działalność Stowarzyszenia „Towarzystwo Przyjaciół Zarzecza” mającego siedzibę na terenie Gminy Chybie, Rada Gminy Chybie postanowiła przychylić się do prośby skierowanej przez członków Stowarzyszenia „Towarzystwo Przyjaciół Zarzecza” i podjąć czynności zmierzających do zainicjowania procedury zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie.

W związku z powyższym Rada Gminy Chybie podjęła uchwałę NR VI/34/2024 Rady Gminy Chybie z dnia 24 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do procedury zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie i przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami. Zgodnie § 2 ust. 1 i 2 przedmiotowej uchwały postanowiono przeprowadzić konsultacje z mieszkańcami Gminy Chybie w sprawie zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego, które polegały na uzyskaniu od mieszkańców zamieszkałych na terenie Gminy Chybie odpowiedzi na pytanie o następującej treści: "Czy jest Pani/Pan za zmianą granic administracyjnych Gminy Chybie, polegającą na włączeniu do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego?".

Konsultacje z mieszkańcami przeprowadzono w okresie od dnia 14 stycznia 2025 r. do dnia 31 marca 2025 r. Ogólna liczba mieszkańców Gminy Chybie uprawnionych do udziału w konsultacjach wyniosła 7579 osób. Natomiast ogólna liczba mieszkańców Gminy Chybie, która wzięła udział w konsultacjach, wyniosła 360 osób. Przy czym liczba ważnych ankiet konsultacyjnych wyniosła ogółem 355.

Po przeliczeniu i sprawdzeniu ważnych ankiet konsultacyjnych, na podstawie zawartych w nich informacji, ustalono, iż na pytanie „Czy jest Pani/Pan za zmianą granic administracyjnych Gminy Chybie, polegającą na włączeniu do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice-Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego?":

- a) Odpowiedzi „JESTEM ZA” udzieliło: 334 osób,
- b) Odpowiedzi „JESTEM PRZECIW” udzieliło: 10 osób,
- c) Odpowiedzi „WSTRZYMUJĘ SIĘ” udzieliło: 11 osób.

Jednocześnie w dniu 24 lutego 2026 r. Rada Gminy Chybie podjęła uchwałę NR XXIII/158/2026 w sprawie opinii dotyczącej zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego. Na podstawie § 1 przedmiotowej uchwały Rada Gminy Chybie pozytywnie zaopiniowała propozycję zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego.

Mając na uwadze powyższe wskazać należy, iż zgodnie z art. 4b ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wydanie rozporządzenia w sprawie ustalenia granic gminy, na wniosek rady gminy wymaga opinii rad gmin objętych wnioskiem, poprzedzonych przeprowadzeniem przez te rady konsultacji z mieszkańcami, a w przypadku zmiany granic gminy naruszającej granice powiatów lub województw - opinii odpowiednich rad powiatów lub sejmików województw. Natomiast zgodnie z art. 4b ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, rada gminy występuje z wnioskiem, o którym mowa w art. 4b ust. 1 przedmiotowej ustawy, do ministra właściwego do spraw administracji publicznej za pośrednictwem wojewody, w terminie do dnia 31 marca.

Ponadto zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach - w sprawach tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin oraz nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta i ustalania jego granic wniosek powinien zawierać informacje obejmujące wyniki konsultacji z mieszkańcami w podziale na jednostki pomocnicze gminy uwzględniające liczbę osób uprawnionych do głosowania, liczbę osób, które wzięły udział w konsultacjach, oraz liczbę oddanych głosów popierających, przeciwnych i wstrzymujących się. W przypadku wniosku o nadanie miejscowości statusu miasta przedstawia się oddzielnie wyniki konsultacji w gminie i miejscowości. Natomiast zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 2 wyżej wymienionego Rozporządzenia do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć m.in. uchwałę wnioskodawcy w sprawie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami.

Dlatego też mając na uwadze, iż w trakcie przeprowadzonych konsultacji, za zmianą granic administracyjnych Gminy Chybie opowiedziało się 334 uprawnionych do udziału w konsultacjach mieszkańców Gminy Chybie, co stanowi w przybliżeniu 92,78 % łącznej liczby mieszkańców, która wzięła udział w konsultacjach (360 osób), jak również z uwagi na fakt, iż propozycja zmiany granic administracyjnych Gminy Chybie została pozytywnie zaopiniowana na podstawie uchwały NR XXIII/158/2026 Rady Gminy Chybie z dnia 24 lutego 2026 r., wystąpienie do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, z wnioskiem o zmianę granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego uznać należy za uzasadnione w związku z czym niezbędne stało się podjęcie uchwały w sprawie wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o zmianę granic administracyjnych Gminy Chybie poprzez włączenie do granic Gminy Chybie części terytorium Gminy Goczałkowice – Zdrój obejmującego obszar zalany wodami Zbiornika Goczałkowickiego.

WÓJTA GMINY
Zydek
Janusz Zydek

Od: Łukasz Żurowski <l.zurowski@kancelaria-fk.pl>
Wysłano: poniedziałek, 16 marca 2026 19:12
Do: sekretarz@chybie.pl
Temat: Re: Chybie - zm. granic adm. - korespondencja c.d.
Załączniki: Projekt wniosku - Gmina Chybie - poprawiony - 15 marca 2026 r..docx; Uchwała Rady Gminy Chybie - wystąpienie z wnioskiem - 16 marca 2026 r..docx; Uchwała Rada Gminy Chybie - zmiana załącznika - 16 marca 2026 r..docx

Ważność: Wysoka

Dzień dobry Panie Sekretarzu,

w załączeniu przesyłam projekty uchwał oraz wniosku po wprowadzeniu ostatnich poprawek.

Z poważaniem,

Łukasz Żurowski

radca prawny

KANCELARIA PRAWNA
Filipek & Kamiński

Kancelaria Prawna Filipek & Kamiński S.K.A.
Siedziba
ul. Wallenroda 2E/5, 20-607 Lublin
tel. 81 534 89 35
fax 81 532 03 84

Oddział w Warszawie
ul. Stawki 2A lok. 146, 00-193 Warszawa
tel. 22 636 01 89
fax 22 621 10 99

www.kancelaria-fk.pl

Treść tej wiadomości zawiera informacje poufne, przeznaczone tylko dla adresata. Udostępnianie, ujawnianie, powielanie, rozpowszechnianie bądź powoływanie się na jakikolwiek jej fragment jest zabronione. W razie przypadkowego otrzymania tej wiadomości, proszę o powiadomienie o tym nadawcy oraz trwałe jej usunięcie.

----- Wiadomość oryginalna -----

Temat: Chybie - zm. granic adm. - korespondencja c.d.
Data: 2026-03-13 10:04
Od: <sekretarz@chybie.pl>
Do: 'Łukasz Żurowski' <l.zurowski@kancelaria-fk.pl>